

FÖRSVARSLITBILDAREN

Tema
Vår ungdoms-
verksamhet

FÖRSVARSLTBILDAREN – EN VIKTIG MEDLEMSGRUPP

I BÖRJAN AV ÅRET gav Överbefälhavaren under sitt tal på försvarskonferensen i Sälen eftertryck åt de frivilliga försvarsorganisationernas betydelse. Det uttrycktes främst till två områden. Det ena var ungdomsverksamheten och det andra kompetensförsörjning med frivilligpersonal. En mer övergripande nytta skulle kunna formuleras som breddad folklig förankring, enskildas fördjupade försvarsengagemang och bidrag till ett robustare samhälle.

I det här numret av Försvarsutbildaren beskriver vi ett av dessa områden - vår ungdomsverksamhet. Att ÖB på årets största samling för försvarsfrågor och inför Sveriges samlade försvarsetablissemang riktar strålkastarljuset på ungdomsverksamheten är betydelsefullt. Ungdomars inställning till och kunskap om den könsneutrala mönstringen och den återinförda värnplikten, samhällets krisberedskap och totalförsvar är väsentlig inte bara för förankringen av totalförsvarsfrågor utan också för Försvarsmaktens attraktionskraft. Genom Försvarsutbildarnas ungdomsverksamhet stimuleras ungdomars intresse till fördjupade engagemang samtidigt som den formar egenskaper som samarbete, ansvarstagande och framåtanda. Av en Försvarsungdom kommer en framtida arbetsgivare att finna en medarbetare som är van att verka i grupp och att ingå i ett större sammanhang. Hen är ansvarstagande och har förståelse för människors olikheter, värderingar och synsätt.

För er som inte närmare stiftat bekantskap med Försvarsutbildarnas ungdomsverksamhet så kan den enklast förklaras som uppdelad i två delar. Den ena är Försvarsungdom som är samlingsnamnet på Försvarsutbildarnas föreningsdrivna ungdomsverksamhet. Den genomförs i ungdomsavdelningar runt om i landet via Försvarsutbildarnas olika förbund. Verksamheten bedrivs i utbildningsform och omfattar ungdomar från det år de fyllt 15 upp till 20 år. Ungdomsavdelningarna leds av en särskilt förordnad och utbildad ungdomsledare där verksamheten genomförs med stöd av Försvarsmakten. Utöver den lokala utbildningen arrangeras också centrala temaveckor för ytterligare möjligheter till fördjupning, träffa andra ungdomar samt utbyta erfarenheter. En gång om året bjuds också ungdomsavdelningarna in till något som kan liknas som målbild för ungdomsverksamheten – HvSS ungdomstävling. Här ges tillfälle för ungdomarna att i sammansatta patruller och i samarbete mäta sina färdigheter i orientering, skytte, precisionskast, hinderbana etc och samtidigt umgås organisationer emellan.

Det andra verksamhetsbenet i ungdomsverksamheten vänder sig generellt till ungdomar i gymnasieåldern utan tidigare koppling till Försvarsutbildarna. Målet som också är övergripande för all vår ungdomsverksamhet är att bidra med kunskap om krisberedskapssystemet, totalförsvaret och med särskild vikt till Försvarsmakten och därmed skapa förståelse och intresse för nationens försvar och samhällets krishanteringssystem.

Jag välkomnar alla våra funktionärer och anhöriga till Försvarsungdom men också representanter ur Försvarsmakten att besöka både den på orten lokala Försvarsungdomsverksamheten som de centralt anordnade temaveckorna. Våra duktiga ungdomar och ungdomsledare är väl värda all uppmärksamhet.

BENGT SANDSTRÖM, generalsekreterare

Från Svenska Försvarsutbildningsförbundet

ANSVARIG UTGIVARE:
Generalsekreterare, Bengt Sandström

CHEFREDAKTÖR:
Kristoffer Bäckström
Kristoffer.Backstrom@forsvarsutbildarna.se

REDAKTÖR:
Tommy Jeppsson

REDAKTIONSSEKRETERARE:
Anna Karlsson

OMSLAGSBILD:
Ungdomsverksamheten utvecklar viljan och förmågan att bidra till ett säkrare samhälle.
Foto: Sara Bergkvist

ADRESS:
Karlavägen 65, Stockholm

POSTADRESS:
Box 5034, 102 41 Stockholm

TELEFON:
08-587 742 00

E-POST:
forsvarsutbildaren@forsvarsutbildarna.se

HEMSIDA:
www.forsvarsutbildarna.se

ORIGINALFRAMSTÄLLNING:
www.ClearDesign.se

TRYCK:
Tryckerigruppen AB

ADRESSÄNDRINGAR:
adressandring@forsvarsutbildarna.se

Manusstopp för Försvarsutbildaren nr 3/20
är den 27 april 2020.

Upplaga 25 000 ex/utgivning, 5 nr under 2020.

TILLSAMMANS FÖR ETT STARKARE TOTALFÖRSVAR

FÖR ATT ÖKA Sveriges samlade försvarsförmåga genomförs en totalförsvarsövning under året (TFÖ 2020). Övningen är uppdelad i fyra moment och samtidigt som moment tre genomförs i maj genomför Försvarsmakten en stor försvarsmaktsövning, Aurora 20. Det innebär att såväl vårt civila som militära försvar övas inom ramen för totalförsvarsövning 2020. Scenariot är att regeringen beslutat om höjd beredskap, totalförsvaret mobiliseras och

landet utsätts för ett väpnat angrepp. Här är det viktigt att betona att totalförsvar omfattar civilt och militärt försvar, tillsammans och i nära samverkan, och det är all verksamhet som behövs för att förbereda Sverige för krig.

Övningen berör alla samhällsnivåer, centralt, regionalt och kommunalt. Samverkan är en viktig del. Det övergripande syftet är att samhällets funktioner ska kunna fortsätta att fungera också när samhället ställs inför mycket svåra utmaningar. Här ingår att prioritera såväl civila som militära resurser liksom att fördela viktiga förnödenheter.

Övningens karaktär av totalförsvarsövning gör att civilt och militärt försvar ska samträna, prövas och inte minst ska erfarenheter dras i syfte att se var vi behöver utveckla försvarsförmågan. Övningen testar inte ett färdigt totalförsvarskoncept utan planeringen, genomförandet och den efterföljande utvärderingen och analyserna gör att vi lär och att det kommer att ligga till grund för att fortsatt utveckla konceptet. Således återstår mycket arbete. Inom ramen för totalförsvarsövningen kommer nästan alla Hemvärnsbataljoner att delta. Några

av våra medlemmar kommer också att delta inom de civila delarna i övningen.

Begreppet totalförsvar innehåller en tydlig mänsklig dimension. Nämligen att vi alla, du såväl som jag, har en uppgift om Sverige hotas. Det förtjänar därför att påminna om att i vårt land gäller totalförsvarsplikt. Det innebär att alla som bor här och är mellan 16 och 70 år kan kallas in för att hjälpa till på olika sätt vid krigsfara och krig. Alla har en skyldighet att bidra och alla behövs, unga såväl som äldre, kvinnor såväl som män. Alla kan bidra på något sätt.

Genom förberedelser skapar vi ett mer motståndskraftigt samhälle. Det är något som har varit och är en ledstjärna för oss frivilliga försvarsorganisationer. Sammantaget innehåller de frivilliga försvarsorganisationerna en mycket stor kompetensbredd. Se bara på alla specialistkompetenser som finns hos oss Försvarsutbildare. Lägg därtill alla övriga kompetenser som finns i våra systerorganisationer och resultatet är en enormt stor samhällsresurs att ta till när samhället råkar ut för en kris eller att krig skulle drabba oss.

Redan nu bidrar vi till skapandet av ett robustare Sverige. Men, min tydliga uppfattning är att vi kan göra mer. Vissa myndigheter kan mycket om vad frivilligheten kan bidra med. Andra kan mindre och dessa som kan mindre har högst sannolikt ett behov av vårt stöd när normalbilden inte längre ser ut som den vi vant oss vid.

I första hand ska vi rekrytera och utbilda olika specialister. Läs på vår hemsida under rubriken Frivilligavtal vad det är vi fokuserar på så att du vet och kan berätta hur vi kan bidra. Berätta det sedan för vänner, kollegor och myndigheter. Om vi alla är pålästa och berättar samma sak så minskar vi risken för missuppfattningar, gissningar och direkta felaktigheter.

Ansvaret för vårt lands säkerhet och trygghet är gemensamt för var och en av oss.

KRISTOFFER BÄCKSTRÖM, kommunikationschef

Välkommen att söka bidrag för verksamhet som tjänar till att stärka Sveriges försvar samt fredsbevarande och samhällsstödjande åtgärder.

Berättigade att söka är frivilliga försvarsorganisationer och organisationer som verkar för stöd till samhälle och individer. Ansökningar till Källvikenstiftelsen kan göras under två perioder per år:

1 april – 1 september och 1 oktober – 1 mars.

För ansökningsformulär och mer information, se hemsidan.

Källvikenstiftelsen • Pionjärvägen 6 • 451 34 Uddevalla • info@kallvikenstiftelsen.se • www.kallvikenstiftelsen.se

SIW MEHILÄINEN – EN FÖRSVARSUBILDARPROFIL

Siw Mehiläinen.

SIWS FÖRÄLDRAR invandrade till Sverige 1945 från Estland, som då var ockuperat av Sovjetunionen.

Siw var krigsplacerad redan 1964 som luftförsvarslotta och fortsatte därefter att utbilda sig inom Svenska Kvinnliga Bilkåren.

Även Hemvärnet ville ha Siws tjänster och hon tjänstgjorde som stabsassistent under några år inom en hemvärnskrets, vilket idag motsvarar en hemvärnsbataljon.

Siw har under 19 år arbetat extra hos CFB/FBU, idag Försvarsutbildarna. Under flera år har hon arbetat som assistent åt utbildningsledaren Ulf Hammarlund, som avslutats den 8 februari 2020.

Siw har varit plikttrogen, lojal och löst stora och små uppgifter, oftast i det fördolda. Vi som har haft nöjet att arbeta med henne, känner en stor uppskattning för Siws noggrant utförda arbete och gärningar.

Vad ska Siw göra i framtiden? Självsäger hon att hon har en del föreningar som hon är aktiv i. Hon har alltid tid över till att läsa en god bok eller lösa ett korsord. Hon hoppas också att kunna arbeta med vissa mindre uppdrag även fortsättningsvis inom Försvarsutbildarna.

Siw Mehiläinen tilldelas Svenska Försvarsutbildningsförbundets guldmedalj vid Riksstämman på Fårö 30 maj 2020.

TEXT OCH FOTO: LARS BJÖRK

LÄRDE SIG BEHANDLA HJÄRTSTOPP

MEDLEMMAR UR Skaraborgs Försvarsutbildningsförbund har haft utbildning i hjärt-lungräddning med stöd av defibrillator. Utbildningen genomfördes under ledning av ambulanssjuksköterskan Lars Carlsson. Kurskvällen inleddes med repetition av HLR (hjärt-lungräddning med hjärtkompressioner och inblåsningar) för att därefter fortsätta med uppkoppling av defibrillator, avläsning av läget och därefter vid behov utföra defibrillering. Med defibrillering avses elstötar som syftar till att starta hjärtverksamheten igen.

Det har varit ett återkommande önskemål att få genomgå kursen och sju medlemmar ur vuxenavdelningen och fem ur ungdomsavdelningen hade hörsammat inbjudan.

– Bra uppslutning och mycket bra kurs med en kunnig instruktör sammanfattar vice förbundsstyrelseordföranden, Bengt Andersson, kvällen.

TEXT:
HANS INGBERT

Tekniken för hjärtkompressioner intränas.
Foto: Lars Jansson

RAPPORT FRÅN REGION SYD

INOM RAMEN FÖR ett Gott Nytt 2020 har vi fått en mycket bra start på vårt verksamhetsår inom södra regionen. Våra förbund är i full fart med att förbereda sina årsstämmor och medlemsaktiviteter är redan genomförda på flera håll. Vi har även genomfört vårt regionala samordningsmöte med fokus på 2021 och det känns tryggt att rapportera att vi redan har en tydlig målbild kring vilka utbildningsuppdrag vi vill genomföra under 2021 för att dra "vårt strå till stacken" för ett robustare totalförsvar. Samordningsmötet genomfördes till viss del tillsammans med region väst vilket skapade utmärkt möjligheter för ett brett erfarenhetsutbyte i syfte att göra en bra verksamhet ännu bättre.

När det gäller kursverksamheten var försvars- och ungdomskurserna i Höllviksnäs först ut under sportlovsveckan. Under både sportlovsveckan och höstlovsveckan genomför Skåneförbundet regionaliserade ungdomskurser med allt från baskurser för nya försvarsungdomar till tillämpningskurser för våra blivande ungdomsinstruktörer. En mycket medveten kursmix för att skapa utmärkta tillämpningstillfällen för våra blivande ung-

domsinstruktörer när man får möjlighet att genomföra övningar med "riktiga elever" vilket är en tydlig framgångsfaktor för att nå målsättningarna med instruktörskurserna. Våra ungdomsinstruktörer ska ju bli proffs på praktiskt ledarskap mitt ute i verksamheten vilket ju är något mera komplext än att bara skriva teoretiska planer. Vi vet ju alla att välskrivna planer är bra men att de endast gäller intill verksamheten börjar, därefter krävs alltid en dynamisk anpassning när man står mitt i den praktiska verkligheten med nyfikna kursdeltagare för att man ska nå målsättningarna. Vi kan glädjas åt ett mycket högt söktryck till dessa kurser även om vi samtidigt måste acceptera att vi inte alltid har möjlighet att ta med alla. Under sportlovsveckan var drygt 100 kursdeltagare och instruktörer aktiverade med utbildning av våra ungdomar på flera funktionslinjer och vi kan stolt konstatera att målsättningarna nåddes med "plus i kanten" på samtliga utbildningslinjer.

TEXT: THOMMY GÖRANSSON,
UTBILDNINGSLEDARE SYD

CBRN – OPERATÖR

UNDER HELGEN VECKA 4 genomfördes i Boden för första gången en kurs för hemvärnets CBRN-förband i konsten att vistas i vintermiljö. Målsättningen var att lära sig att hantera de maskiner som finns i en CBRN-pluton samt öva på metoder vid indikering vintertid. Men framför allt att känna på hur det är att vistas i kyla med skyddsutrustningen påtagen.

Utbildningen genomfördes under fredag kväll till söndag eftermiddag med närvaro av både snö och lämplig kyla. Första dagen ägnades åt att hantera de maskiner som används under sanering av personal och materiel. Vid -11 C blir påverkan stor på både människa och maskiner, det mesta blir mycket besvärligare och tar dubbelt så lång tid. Många nyttiga lärdomar drogs.

Att jobba i "gummidräkt" i minusgrader ger många nyttiga erfarenheter. Den tid det tar att genomföra sin uppgift i denna miljö ökar avsevärt.

Under söndag förmiddag genomfördes indikeringsmomentet, där vi jobbade i -14 C.

Att indikera farligheter i vintermiljö kräver många extra moment jämfört med varmare väderlek. Misstänkt

Transport av skadad på bår.

Motorspruta.

kontaminerad snö läggs i plastpåse, därefter hälls varmt vatten i påsen för att kunna indikera på ett effektivare sätt.

Nöjda elever lämnade kursen med många nyttiga erfarenheter.

TEXT OCH FOTO: GERMUND RENSTRÖM

Foto: 232. Insatskompaniet

VINTERGATAN AVGJORD

STOCKHOLMSFÖRBUNDETS stora skyttetävling lockade i år 75 deltagare varav 5 från Finland (Helsingforsnejdens reservister).

Det är en traditionell mörkerfältskjutning som genomförs sista lördagen i januari ute på Livgardets övningsfält. I år med 8 stationer med varierande svårighetsgrad. Vintern lyste tyvärr med sin frånvaro. Nästa år genomförs tävlingen den 30 januari.

Segrade individuellt gjorde Christian Eldheden och som nummer två placerade sig Adam Jacobsson. Tredjeplatsen delades av Simon Larsson, Richard Pettersson, Anton Wallin och William Theutenberg.

Den individuella segraren får en inteckning i Vintergatans vandringspris samt blir inbjuden till förbundets vårmiddag i juni.

Lagsegern hemfördes av laget "Glassbilen" hemma-hörande i hemvärnets Roslagsbataljon.

TEXT: IRMA PALM

REGIONALA FÖRETRÄDARE FÖR ÄMNET TOTALFÖRSVARSinFORMATION

ETT AV FÖRSVARsutbildarnas fokusområden är ämnet totalförsvarsinformation. Inom ramen för regionaliseringsarbetet har det tillsatts en företrädare för ämnet inom varje region. Åtgärden ska ses dels som en del av arbetet med att regionalisera vår verksamhet, dels ses inom ramen för det huvudmannaskap i totalförsvarsinformation som getts till Försvarsutbildarna. Ämnesföreträdarna är: i Syd Tomas Malm, i Väst Lars Björk, i Mitt Lars Holmqvist och i Norr Nils Gustavsson. Uppgifterna för dessa är att planera och genomföra grundkurserna i totalförsvarsinformation samt att likaledes planera och genomföra informatörskurser riktade mot de medlemmar från samtliga frivilliga försvarsorganisationer som önskar utbilda sig med målet att kunna informera nya medlemmar i sina respektive organisationer. I tillägg har dessa fyra företrädare en viktig roll då det gäller att driva och samordna försvarsinformationsfrågorna på bredden inom sina respektive regioner.

De regionala företrädarna i ämnet totalförsvarsinformation nås på följande email-adresser:

Tomas Malm: tomasmalm@bredband.net

Lars Björk: lars.bjork@forsvarsutbildarna.se

Lars Holmqvist: larsholmqv@gmail.com

Nils Gustavsson: nilserikdavid@gmail.com

TEXT: TOMMY JEPSSON

NOTERAT!

MARSCHTRÄNING I SKARABORG

Mycket träning krävs.
Foto: Karin Sandén

ÅRETS FÖRSTA marschträning i förbundets regi genomfördes i februari.

Sex försvarsutbildare trotsade kuling och regn som föregick stormen Ciara. Starten var vid Soldathemmet i Skövde och med taktfasta steg gick färden via Skultorp mot Frivillighuset i Klagstorp.

Med erfarenhet från 20 marscher i Holland finns mycket lärdom att överföra till en förväntansfull debutant.

Då blåsten bet i kinderna var det skönt att komma in i värmen i Frivillighuset för fika. Därefter åter mot Soldathemmet. Väl framme konstaterades det att det var skönt att äntligen komma igång efter en lång och mörk höst och vinter, även om det kommer att kännas lite i vaderna nästa dag.

Bara en kvart efter gruppens uppbrott började regnet ösa ner, i bland ska man ha tur. Tur är även något som samtliga av dagens deltagare hoppas på när de eftertraktade platserna till Nijmegenmarschen släpps i slutet av februari.

TEXT: MAGNUS INGVARSSON

VÄGEN FRAM TILL FÖRSVARSBESLUT 2020

DET VAR RUBRIKEN på generalmajor Urban Molins föreläsning i Halmstad. Som expert i Försvarsberedningen gav han en god inblick i hur Försvarsberedningen arbetade och vägen fram till slutresultatet.

Under december månad 2020 väntas riksdagen fatta ett nytt försvarsbeslut gällande till år 2025, beslutet fattas utifrån ett försämrat omvärldsläge.

Cirka 90 personer hade kommit till Stadsbiblioteket i Halmstad den 19 februari och de flesta verkade mycket nöjda med föreläsningen och den efterföljande frågestunden.

- Mycket intressant föreläsning tyckte Jan Erving.

Ordföranden i Allmänna försvarsföreningen i Halland, Jörgen Peters var moderator och inledde föreläsning samt modererade den avslutande frågestunden. Försvarsutbildarna i Halmstads vapensköld överlämnades till general Molin som tack vid eventets avslut.

Stadsbiblioteket streamade föreläsning, så om du vill se och höra Urban Molin så klicka på länken nedan: <https://www.facebook.com/bibliotekenihalmstad/videos/1281317425403068/>

TEXT OCH FOTO: LARS BJÖRK

Uppslutningen var god och intresset stort.

LYCKAD MIC-KURS I HÄRNÖSAND

TJUGO HEMVÄRNSBEFÄL ur hemvärnsbataljonerna från nedre Norrland genomförde grundkurs för militär insatschef (MIC) i Härnösand den 28 februari – 1 mars.

Kursen startade med grundläggande lektioner i den militära insatschefens roll, befogenheter, lagstöd m m. Därefter informerade representanter från Räddningstjänsten och Polisen om sin verksamhet vid större

Här gnuggas geniknölarna i ett grupparbete.

händelser, då behovet av militärt stöd önskas, exempelvis vid större skogsbränder och eftersök efter försvunna personer.

Föreläsningar under kursen varvades med grupp- och redovisningar.

Söndagen ägnades åt väpnad strid i fred, det vill säga ingripande vid kränkningar under fred och neutralitet (IKFN). Kursen avslutades med flera korta grupparbeten som hade olika scenarier. Det var främmande statsluftfarkost (helikopter) respektive främmande örlogsfartyg som kränkte svensk gräns, då dessa nått svenskt territorium.

Kursdeltagarnas redovisningar höll oftast en hög nivå, vilket innebar att dessa på ett positivt sätt, var en del av utbildningen.

Kursdeltagarna var mycket nöjda, vilket även kursutvärderingen visade. Flera kursdeltagare skrev att de önskade en fortsättningskurs som militär insatschef.

TEXT OCH FOTO: LARS BJÖRK

UNGDOMARNA FORMAR VÅRT FRAMTIDA FÖRSVAR

Från vänster: Axel Norén, Sixten Lind, ÖB Micael Bydén, William Stålhane och Hubert Modh. Foto: Privat

Många ungdomar som går med i Försvarsutbildarna blir fast och stannar kvar – kanske för livet. Insatsen de gör får ofta stor betydelse både för dem själva och för samhället. Många av dem kommer att vara med och forma vårt militära och civila försvar i framtiden.

UNDER FÖRRA ÅRET gjorde de närmare 4 000 ungdomar som är med i Försvarsutbildarna tillsammans 35 000 utbildningsdagar. Många av dem kommer att fortsätta inom Försvarsmakten på olika sätt, mönstra, göra värnplikt, bli anställda eller engagera sig inom Hemvärnet och de frivilliga försvarsorganisationerna och kanske själva bli instruktörer för andra ungdomar. De är viktiga.

ÖB LYFTER UNGDOMSVERKSAMHETEN

– Ungdomsverksamheten får allt större betydelse. Det styrks också av vad ÖB sade under Sälen-konferensen. Av de två områden som han lyfte fram som speciellt viktiga för den frivilliga försvarsverksamheten var ungdomsverksamheten den ena, säger Bengt Sandström, generalsekreterare för Försvarsutbildarna.

BIDRAR TILL FOLKFÖRANKRINGEN

Kurserna för ungdomar följer en specifik kursplan och är uppdelad på olika nivåer. Merparten anordnas på lokal nivå där ungdomarna bor, andra regionalt och några på central nivå. Övningarna på lokal nivå kan till exempel handla om förläggningstjänst, skytte, spaning, sjukvård och brandövningar tillsammans med Räddningstjänsten. De centrala kurserna där man åker iväg och är borta hemifrån har ofta olika teman som vinter, teknik eller överlevnad.

UNGDOMSVERKSAMHETEN I SIFFROR

- Försvarsutbildarna har 41 ungdomsavdelningar över hela landet.
- Under 2019 deltog cirka 4 000 ungdomar i åldrarna 15-20 år i Försvarsutbildarnas ungdomsverksamhet.
- Totalt arrangerade Försvarsutbildarna 27 centrala kurser för ungdomar förra året.
- Ungdomarna som deltog i Försvarsutbildarnas kurser gjorde tillsammans cirka 35 000 kursdagar.
- Under Rikshemvärnschefens ungdomstävling förra året deltog Försvarsutbildarna med 30 lag. Totalt deltog 53 lag från Hemvärnsungdom och de olika frivilliga försvarsorganisationernas ungdomsverksamheter.

– Målet med ungdomsverksamheten är i första hand att öka kunskapen om samhällets försvar, i synnerhet Försvarsmaktens och att bidra till totalförsvarets folkförankring. I målen ingår också att skapa intresse för militärt försvar och krisberedskap, väcka intresse för

ett framtida engagemang och erbjuda meningsfull fritidssysselsättning för unga, säger Ulf Hammarlund, utbildningschef hos Försvarsutbildarna.

ÖVNINGARNA SKA VARA ROLIGA

Intresset för att engagera sig i Försvarsutbildarnas ungdomsverksamhet har ökat på senare år. Sebastian Brönnheim som är ungdomsledare för Försvarsutbildarna Skånes Malmöavdelning tror att det delvis beror på den återupplivade värnplikten och uppmärksamheten kring det.

– Mycket handlar nog också om att Försvarsmakten varit väldigt synliga både som helhet och i sociala medier, vilket väcker nyfikenhet.

Som största utmaning ser han dock inte att rekrytera nya medlemmar, utan att behålla de som redan finns.

– Det gör vi framför allt genom att ha tillräckligt många instruktörer med erfarenhet och skapa stimulerande aktiviteter inom våra olika områden, säger han.

LÄR SIG LÄGGA FÖRBAND

Joakim Andersson som är ungdomsledare i Eskilstuna, Strängnäs och Nyköping för Försvarsutbildarna Stockholm och Södermanlands räkning är inne på samma spår.

– För att kunna göra roliga, bra övningar och få en välplanerad verksamhet genomför vi en planeringshelg med våra ungdomsledare och instruktörer två gånger per år. Dessutom är vi med på Södermanlandsgruppens träffar för hemvärnsinstruktörerna och hämtar inspiration från dem, berättar han.

En av medlemmarna hos honom är sjuttonåriga William Stålhane från Eskilstuna som varit med i snart 1,5 år.

– Jag har lärt mig jättemycket på den här tiden, både praktiska saker som hur man gör en förläggning och många sjukvårdsbitar som hur man lägger förband.

UNGDOMSVERKSAMHETEN I SKÅNE, VÄSTERNORRLAND SAMT STOCKHOLM OCH SÖDERMANLAND

Försvarsutbildarna Skåne består av 9 avdelningar och har drygt 900 aktiva ungdomar, varav drygt 100 i Malmö.

Försvarsutbildarna Västernorrland består av 5 avdelningar och har ungefär 45 aktiva ungdomar.

Försvarsutbildarna Stockholm och Södermanland består av 10 avdelningar och har ungefär 300 aktiva ungdomar, varav cirka 100 i Södermanland.

Dessutom utvecklas man och lär sig ta mer ansvar, får en bra allmänbildning och insikter i hur man gör för att bli en bra ledare, påpekar han.

GILLAR ATT UTMANA SIG SJÄLVA

Sjukvård är en av de mest populära aktiviteterna hos nästan alla ungdomsavdelningar. Skytte, spaning, förläggningstjänst och sambandsövningar kommer också högt upp på listan, liksom aktiviteter där ungdomarna får utmana sig själva, som Sagamarschen, Nijmegemarschen och Rikshemvärnschefens tävling på Hemvärnets stridsskola (HvSS).

– Vecka 17 har vi en uttagningsstävling till HvSS, där ungdomarna får tävla sig till sina platser och som brukar locka många, berättar Joakim Andersson.

Roliga aktiviteter på lokal nivå kan också handla om tävlingar som Malmöavdelningens helgövning "Capture the flag" i slutet av mars.

– Då delar vi in ungdomarna i grupper som får skicka ut spaningspatruller och rapportera vad de ser via radio med hjälp av minnesramsans 7S där de ska uppge stund, ställe, styrka, slag, sysselsättning, symbol och sagesman. På så sätt kan de samla poäng och de som vinner kan spendera sina poäng i en kiosk vi byggt upp och där de kan välja mellan till exempel saft, godis eller en dusch, berättar Sebastian Brönnheim.

FANTASTISK GEMENSKAP

En av ungdomarna i hans avdelning är Felicia Durk, som går sista året på Bernadottegymnasiet i Malmö. Det är ett specialgymnasium, där eleverna får praktik hos räddningstjänst, polis och tull – något som passar henne perfekt.

– Jag gillar utmaningar och att testa mina gränser och det var det som lockade mig med Försvarsutbildarna också. Jag hade kompisar som var med och som

Vår ungdomsverksamhet formar en gemenskap och attityder som samhället har stor nytta av.
Foto: Jörgen Fagerström

berättade om övningar och kurser de varit på som lät utmanande och kul, till exempel hur de marscherat långt med packning.

Hon tycker att hon lärt sig mycket om sig själv under de cirka 1,5 år som hon varit med i Försvarsutbildarna.

– Framför allt har jag lärt mig hur både jag själv och andra reagerar när saker blir lite tuffare, när det är kallt och man är hungrig och trött. Gemenskapen är fantastisk och man lär sig verkligen lösa situationer och samarbeta på ett helt annat sätt. Det som förvånat mig själv är att jag nog trodde att jag skulle bli irriterad i sådana här situationer, men istället har jag blivit väldigt orienterad mot att lösa saker på ett positivt sätt, berättar Felicia Durk.

SER UNGDOMARNA UTVECKLAS

Elvira Lövgren är ungdomsledare för Försvarsutbildarna Västernorrlands avdelning i Västra Medelpad. Precis som Sebastian Brönnheim och Joakim Andersson började hon själv sin bana inom Försvarsutbildarna som ungdom. Då var hon 17 år, idag är hon 25.

– Det bästa med att vara ledare är att se hur ungdomarna utvecklas från osäkra 15-åringar till 18-19-åringar som har lärt sig massor med saker och känner sig bekväma med vad de kan. Och det är jätteroligt att se hur engagerade de är, precis som jag själv var i den åldern, säger hon.

Jonathan Häggblom som ingår i hennes grupp är bara 16 år, men har redan varit med i ett år och har bland annat hunnit gå Sagamarschen.

– Man behöver gå 2,3 mil första dagen för att få medalj och jag gjorde det plus en halvmil till den andra dagen. I år är planen att gå hela sträckan på fem mil. Det var jättekul att träffa så många från andra förbund senast. Att vara med i Försvarsutbildarna är så fantastiskt roligt. Jag gillar verkligen alla bitarna och har fått uppleva massor med saker som jag aldrig kunnat föreställa mig, säger han.

TEXT: SARA BERGQVIST

FÖRSVARsutbildarnas UNGDOMSVERKSAMHET OMFATTAR

- Lokal ungdomsverksamhet: Ungdomsavdelningar.
- Regional ungdomsverksamhet: Samordnad lokal ungdomsverksamhet inom regionen eller del av regionen.
- Central ungdomsverksamhet: Kurs- och lägerveckor.
- Military Camp: Centralt anordnad kunskaps- och prova på-kurs för ungdomar generellt och i synnerhet gymnasieungdomar om samhällets försvar.
- Ungdomsweekend: En kunskaps- och prova på-helg för ungdomar i gymnasieåldern om mönstring och värnplikt samt den frivilliga försvarsverksamhetens ungdomsverksamhet.

Ungdomsverksamheten skapar en gemenskap som utgår ifrån alla upplevelser som verksamheten innehåller. Foto: Daniella Kristensen

Ester Blad släcker elden med hjälp av en pulversläckare.

ÖVNING MED ELD OCH VATTEN

Hur gör man för att släcka en brand själv? Och hur snabbt går det för en lägenhet att bli övertänd? Det var några av de saker ungdomarna hos Förvarsutbildarna Älvsborg fick lära sig under en övning med Räddningstjänsten.

PÅ BARA NÅGRA SEKUNDER har den torra granen fattat eld och brinner för fullt. Elden sprider sig blixtnsabbt i rummet och efter 40 sekunder ligger temperaturen på 800 grader och hela rummet är övertänt.

– En sådan här gång finns förstås inget att göra utan det gäller att ta sig ut ögonblickligen, säger Alexander Klerfors, brandman och utbildare på Räddningstjänstens övningsanläggning vid Guttasjön utanför Borås.

NYFIKNA PÅ RÄDDNINGSTJÄNSTEN

Scenariot ovan utspelar sig på en film och är en del av det tre timmar långa teoripass som inleder övningsdagen hos Räddningstjänsten. Några av de 23 ungdomar som deltar har varit med på brandövningar tidigare och vet redan en hel del. För andra är det första gången. Oavsett vilket är alla nyfikna och frågorna haglar över Alexander Klerfors: Vilken är den största brand du varit med om? Får du köra fortare när du är på väg till brandstationen i din egen bil? Tar du det på lika stort allvar när det kommer ett brandlarm igen från en skola där eleverna satt igång det med flit flera gånger tidigare?

BRA REKRYTERINGSBAS

Alexander Klerfors svarar lugnt och metodiskt på frågorna. Vid sidan av jobbet hos Räddningstjänsten är han också engagerad i Hemvärnet som sjukvårdsinstruktör. Och precis som Per Johansson, utbildnings-

och ungdomsledare för Älvsborgs Förvarsungdom som också är på plats och håller i övningsdagen gillar han att jobba med ungdomar och se dem utvecklas och lära sig saker.

– De flesta som är kvar efter 1-2 år brukar fortsätta med uniformsyrken på ett eller annat sätt. På så sätt är ungdomsverksamheten också en bra rekryteringsbas för både Förvarsmakten, Polisen och Räddningstjänsten, säger Per Johansson.

SNABBAST MED UTRUSTNINGEN

När teoripasset är avklarat är det dags för mer praktiska moment. Alexander Klerfors tar med sig ungdomarna ner i källaren där de får känna på utrustningen och se hur tung den är, tävla om vem som snabbast kan få på sig den och testa en värmekamera som gör att man kan se vägen även om rummet är kolsvart eller fyllt med rök. Den som är snabbast på med utrustningen är 20-åriga Edvard Nyman som varit med i Förvarsutbildarna i tre år och tillhör de äldsta i gruppen. Men alla klarar målet på en minut med god marginal.

SPRUTAR MED BRANDSLANGARNA

En liten stund senare befinner sig alla utomhus för att prova på att spruta med brandslangar. Men först ska slangarna förses med strålrör och kopplas ihop till dubbel längd med hjälp av ett grenrör. Gruppen med bara tjejer

är snabbast. En av dem, Ester Blad, har varit med i Försvarsutbildarna i tre år och tillhör också veteranerna i gänget. Förra sommaren gick hon den 16 mil långa Nijmegenmarschen och vill gärna göra det i år igen.

– Det vill jag också, så hoppas jag blir uttagen. Jag gillar att testa mina gränser och se vad jag klarar, säger 18-åriga Josef Dahlström som varit medlem i drygt ett år.

FÅR SLÄCKA ELDEN

Vi förflyttar oss igen, den här gången till ett övningsområde med fordonsvrak och en container inredd som en buss där man kan öva på att släcka bränder. Alla ställer sig snabbt i kö för att få testa släckning med pulver-släckare. Alexander tänder eld på gaslågan längst inne i containern och snart flamlar lågorna för fullt. Ester tar pulver-släckaren och riktar munstycket mot elden. På ett par sekunder är den släckt och proceduren upprepas gång på gång tills alla är färdiga. Efter det får alla se vad som händer vid en spisbrand om man försöker släcka med hjälp av vatten.

– Att det blir ett så explosionsartat förlopp beror på att vattenångan för med sig små oljedroppar som sprids överallt och börjar brinna, förklarar Alexander Klerfors.

FLASKAN EXPLODERAR

Sedan visar han vad som händer när en sprayflaska utsätts för hög temperatur, genom att lägga in den i en

brinnande container och stänga till. Efter en liten stund hörs en kraftig smäll och effekten blir så stark att dörren delvis flyger upp.

– En gång till, ropar någon och alla skrattar.

Som avslutning får gruppen testa på att ta sig ur en buss som är helt rökfylld och där en person "svimmat" och ligger i vägen mitt i gången.

– Det var nog roligast och mest spännande av allt. Röken var så tjock att det inte ens gick att se sin egen hand, säger 15-åriga Elsa Teg.

TEXT OCH FOTO: SARA BERGQVIST

UNGDOMSVERKSAMHETEN HOS FÖRSVARSBILDARNA ÄLVSBORG

Aktiva ungdomar: Cirka 70

Avdelningar: 1

Instruktörer och ungdomsledare: Drygt 10

Antal övningar per år: Cirka 25-30

Utbildnings- och ungdomsledare: Per Johansson (även styrelseordförande för Försvarsutbildarna Älvsborg)

FLER KURSER FÖR DIG SOM ÄR UNG

GILLAR DU HAVET, hundar, radio, att flyga eller köra mc och är 15-20 år? Då kan du lägga till någon av de andra frivilliga försvarsorganisationernas kurser och läger. Åtta av dem har kurser där Försvarsutbildarnas ungdomar kan vara med. En är **Frivilliga Flygkåren**, vars ungdomsavdelning utbildar flygspanare som kan hjälpa till vid eftersök, bränder och andra kriser på den civila sidan.

– Som spanare får man både vara med och göra färdplaner och lösa uppgifter i planet. Förutom själva flygningen är det roligt att känna att man bidrar med något samhällsnyttigt, säger 20-åriga Sara Valleräng, som varit med i fem år.

Om man är intresserad av flyg kan man även gå kurser hos **Flygvapenfrivilliga** som har en mer militär inriktning. **Frivilliga Motorcykelkåren (FMCK)**, har ungdomskurser på somrarna i tre steg. Första steget är en moppekurs, nästa ordonnansutbildning på moped och den tredje är en trafikantutbildning med möjlighet att ta körkort för lätt mc. **Sjövärnskåren** har sommarskolor i fyra steg under fyra somrar med fokus på hav och sjömanskap. Stor del av tiden tillbringas till sjöss i skärgården.

Bilkåren håller i två kurser där Försvarsutbildarnas ungdomar kan delta, Defense Camp och snöskoter-

utbildning. Defense Camp är ett gemensamt läger för Bilkåren, Frivilliga Flygkåren, FMCK och Sjövärnskåren, där man bland annat får prova på att åka med i flygplan, bandvagn, terrängbil, motorcykel och fartyg.

Brukshundklubben har ungdomsläger i tre steg på sommaren. Lånehundar finns till de som inte har egen hund. **Svenska Lottakåren** har tre öppna sommarkurser, "Rookien" och "Trotsa motståndet" för tjejer och en ledarskapskurs för både killar och tjejer.

Frivilliga Radioorganisationen (FRO) har en introduktionskurs på våren, två-tre sommarkurser och en teknikkurs på höstlovet.

Mer information hittar du på frivilligutbildning.se och respektive organisations webbsida.

TEXT: SARA BERGQVIST

Flyg lockar unga.
Foto: Dmitrij Karpenko

DET HÄR GÄLLER OM MÖNSTRING OCH VÄRNPLIKT

Sedan tre år är värnplikten tillbaka som en del av totalförsvarsplikten.

I det ingår precis som tidigare att alla 18-åringar ska fylla i ett mönstringsunderlag. Marinette Nyh Radebo, kommunikationschef på Rekryteringsmyndigheten berättar vad som gäller.

VILKA ÄR DE som måste mönstra?

– Vi skickar ut ett mönstringsunderlag till varje årskull som fyller 18 och den ligger på runt 100 000 ungdomar. Utifrån det väljer vi ut cirka 15 000 ungdomar som får komma och mönstra. Alla ungdomar är skyldiga att fylla i mönstringsunderlaget enligt lag och att komma och mönstra om de blir kallade.

Hur väljer ni ut vilka som ska komma till mönstringen?

– I första hand väljer vi ut de som har förutsättningar för att göra grundutbildning med värnplikt, men också att de visar att de har motivation, intresse och vilja att genomföra utbildningen. Hittills har underlaget med de som är motiverade varit så stort att vi har kunnat välja de som vill.

Vilka blir antagna?

– Ungefär 5 000 ungdomar gör värnplikt varje år.

Enligt lagen ska vi välja ut "den bästa lämpade" för en befattning. Vissa befattningar kan gynna endera könet mer, till exempel på grund av krav på viss muskelmassa. Av de som gör värnplikten är cirka 15 procent kvinnor. Vissa förband har en majoritet av killar, medan det är relativt jämlikt på andra förband såsom Helikopterflottiljen och Totalförsvarets skyddscentrum. Färre ungdomar har körkort, vilket krävs på vissa befattningar och som därför kan vara svårtillsatta. För den kull som gör värnplikten just nu har vi lyckats tillsätta alla befattningar.

Vad vill du säga till de som ska fylla i mönstringsunderlagen nu?

– Att göra värnplikten innebär en utbildning som skiljer sig från alla andra. Man får både bra förståelse för samhället och lär sig mycket om vem man är själv och får nya vänner från hela landet. Dessutom är det en jättebra sak att ha med på sitt CV.

TEXT: SARA BERGQVIST

Värnplikten innebär en period av självutveckling.
Foto: Jörgen Fagerström

Marinette Radebo från Criscom på väg att bli kurschef. Lilla bilden: Kim Kimreus lär ut att vara kurschef. Foto: Försvarsutbildarna

Vad ska man tänka på som kurschef? Det lärde sig blivande kurschefer under ledning av Kim Kimreus.

TILL SIN HJÄLP som instruktörer hade Kim Kimreus dels Anna Torndahl från Försvarsutbildarnas kansli men även Arasteh Heinemann från Försvarsutbildarna Västmanland. Kursdeltagare var några som tidigare haft rollen som kurschef, men för flertalet var det något nytt.

Vad ska man tänka på som kurschef?

– Det är mycket, både vad det gäller förberedelser och själva genomförandet av kursen, säger Kim Kimreus.

Kurschefen måste för att kursen ska bli lyckad, vara ute i god tid. Oftast mer än ett halvår före kursen måste planeringen komma igång.

ARBETSUPPGIFTER FÖR EN KURSCHEF

Kurschefskursen innehöll en genomgång av de checklistor och digitala system kurschefen behöver använda. Allt utgår från indelningen "före – under – efter" kurs. Varav det mesta arbetet ligger under skeendet "före" kurs. Även om en kurs alltid har ett fastställt stomprogram så finns det många arbetsuppgifter för en kurschef då det gäller kontakten med kursdeltagare, kursgård och kursens instruktörer och adjutant. Kurschefen antar elever, ser till att allt flyter på med föreläsare och allt annat praktiskt.

Ekonomi är viktig och det är kurschefens ansvar. Budgeten ska gå ihop.

– Det finns mycket man kan tänka på så att man håller budgeten, men det viktigaste är att följa de riktlinjer man har fått i denna budget och att inte avvika från den, säger Kim Kimreus.

LEDER KURSEN

Eleverna från kurschefskursen kommer att leda kurser som genomförs på uppdrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, som exempelvis CBRN-kurser, där kursinnehållet är civila tillämpningar av kemiska, biologiska, radioaktiva och nukleära hot. Kursdeltagare från kurschefskursen ska således i sin

tur leda kursdeltagare så att de kan göra nytta för civila myndigheter.

Kurschefen leder arbetet för sin kurs och ansvarar för att kursmålen uppfylls. Instruktörerna som ingår i kursledningen ska vara pålästa och engagera eleverna.

Ett viktigt verktyg för en kurschef är CRM, ett digitalt system där kurschefen kan hålla ordning på allt från anmälningar till vad eleverna har gått för kurser tidigare och mot vilka befattningar de är på väg. Om det berättade Kristoffer Bäckström. Han är kommunikationschef hos Försvarsutbildarna där han även ansvarar för de civila uppdragen.

En av deltagarna på kursen som inte har varit kurschef tidigare heter Magnus Malmström. Till vardags jobbar han inom Kriminalvården. Han är med i Fältartisterna, där han uppträder som komiker och trollkarl. Hur uppfattade du kursen i Västerås?

– Den var mycket bra. Roligt att träffa människor från andra förbund och att se hur planeringen går till inför en kurs, säger Magnus Malmström.

Speciellt gillade han avsnitten om CRM-verktyget.

– Jag är van vid digitala hjälpmedel från Kriminalvården. Bara man vet hur de fungerar är de jättebra, säger Magnus Malmström.

Han och alla andra kursdeltagare kommer nu att ta tag i kurschefsuppgiften och arbetet med deras kurser är i full gång redan nu.

TEXT: PER LUNQE
OCH ANNA
TORNDAHL

Tiina Marberg, lärare vid instruktörskursen, visar Elin Hindersbo hur tourniqueten ska sättas.

BLIVANDE SJUKVÅRDSINSTRUKTÖRER

Eleverna sätter tourniquet, en avsnörande anordning som används för att stoppa blodflöden. Snart ska de själva lära ut sjukvård som instruktörer vid Grundläggande soldatutbildning för frivilliga, GU-F.

VI BESÖKER PASSET som Tiina Marberg leder på Hemvärnets stridsskola, HvSS. De fem deltagarna är blivande sjukvårdsinstruktörer vid GU-F:ar. De ska utbilda i hur skadade tas omhand enligt flödesschemat för akut omhändertagande, hjärt-lungräddning, tillämpad sjukvård och inte minst preventiv sjukvård som hemvärnssoldaterna ska ha kunskap om.

PERSONLIG FÄRDIGHET

Feedback är något som ges efter varje kursdag.

– Vi tar backspegeln, säger Tiina Marberg till eleverna. Med det menar hon den återkoppling som inleder varje kursdag.

Eleverna pratar om det de gick igenom dagen före, på fredagen. Det blir en diskussion om hur en sjukvårdsinstruktör ska förhålla sig till det styrdokument som ligger till grund för hur man ska utbilda i försvarsmedicin under en GU-F.

Eleverna ska nu få visa sina personliga färdigheter i sjukvårdsmomenten som ingår i GU-F. De börjar med att sätta tourniquet. Eleverna svarar på frågan varför man använder tourniquet samt visar och förklarar hur man applicerar en sådan. Före ett pass med GU-F-elever ska instruktören och den person som är biträdande instruktör genomföra en säkerhetsgenomgång. Ett krav är att instruktörerna ska ha uppsikt på alla som sätter en tourniquet som under övning får sitta max en minut.

45 SEKUNDER

Den praktiska övningen börjar, deltagarna på instruktörskursen sätter en tourniquet på sig själva samt på sina kamrater. Tidskravet är 45 sekunder för momentet och det klarar alla kursdeltagare.

Försvarsutbildarens utsände pratar med Tiina Marberg. Hon har varit instruktör vid Försvarsutbildarnas sjukvårdskurser sedan 2014 då uppdraget att

utbilda sjukvårdare till Hemvärnet togs över från Röda Korset. Hon var instruktör under Röda Korset-tiden, och jag frågar om det är någon skillnad?

– Största skillnaden är att nu ska sjukvårdarna bära vapen när de går i befattning. Vad det gäller instruktörsrollen är skillnaden att riskhanteringen i genomförandet har större fokus i dag än på Röda Korsets tid, säger Tiina Marberg.

NYTTIGA SAKER

En av eleverna på HvSS heter Daniel Åman och kommer från Norrköping. Han är med i 311 kompaniet i Livgrenadjärbataljonen. Varför är du här?

– Jag vill bli bättre. Vi har under de första dagarna lärt oss en massa nyttiga saker som exempelvis hur vi ska ge instruktion i hur man sätter en tourniquet, säger Daniel Åman.

Han ger godkänt för kursen.

Var står Försvarsutbildarna vad gäller sjukvårdsinstruktörer? Frågan går till Per Spjut, Utbildningsledare Försvarsmedicin samt ansvarig för rekrytering och utbildning av nya instruktörer hos Försvarsutbildarna.

– Vi behöver minst fördubbla antalet sjukvårdsinstruktörer men vi behöver också fler instruktörer inom andra verksamhetsområden, säger Per Spjut.

Försvarsutbildarna stödjer 21 GU-F:ar med två sjukvårdsinstruktörer under tre dagar. Största uppdraget gällande avtalsutbildning är Försvarsmedicin och sedan starten 2014 har Försvarsutbildarna utökat antalet årliga platser vid grundutbildningarna med 50 procent till 302 deltagare.

– De är kompetenta instruktörer som jobbar hårt och många gör flera kurser varje år och jag är stolt över deras insatser, säger Per Spjut.

TEXT OCH FOTO: PER LUNQE

MED NY BEHÖRIGHET I SIKTE

Tio instruktörer förnyade sina behörigheter att vara CBRN-instruktörer på HvSS.

FÖRSVARsutbildarnas CBRN-FÖRBUND har genomfört en fortbildningskurs för instruktörer. Utbildningen ska ge god kännedom om kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära hot. De ska också kunna lära ut till andra vad de här hoten innebär.

Tio kursdeltagare under ledning av CBRN-förbundets Bernt-Åke Nensén gick igenom aktuella frågor under en fredag till söndag vid Hemvärnets stridsskola, HvSS, strax söder om Stockholm.

– Det är en funktionskurs. Vi använde mycket av tiden till att gå igenom uppdateringar i reglementena, säger Bernt-Åke Nensén.

UPPDATERAT REGLEMENTE

Ett reglemente som CBRN-förbundet följer är Försvarsmaktens SäkR, säkerhetsreglementet 2017. Det uppdaterade reglementet kom i slutet av förra året och innehåller en hel del nyheter.

– Vi gick igenom tillämpliga delar av SäkR för våra instruktörer, säger Bernt-Åke Nensén.

Det är bland annat frågor om behörighetskrav för en instruktör som ska hålla utbildning med tårgas och brand. Den här gången blev det inga praktiska prov där tårgas eller brand användes då fokus var teori. Alla elever hade tidigare gått CBRN-förbundets utbildningssteg och har då övat praktiskt. Andra frågor som är viktiga för en CBRN-instruktör avhandlades också.

– Vi gick igenom Skyddscentrums nya handböcker och alla nyheter som kommer, säger Bernt-Åke Nensén.

Fortsättningskursen är till för alla instruktörer i CBRN-förbundet. De utbildar personal till Hemvärnets CBRN-plutoner och civila CBRN-specialister samt på GU-F:ar (grundläggande soldatutbildning för frivilliga) och kombattantutbildningar.

Försvarsmakten har sedan en tid även kombattantutbildad personal. Det är utbildningar som innehåller CBRN-moment och det är CBRN-förbundets medlemmar som håller i dem. Här ingår både teori och praktik med skyddsmask och tårgas.

FÖRNYADE BEHÖRIGHETER

En av deltagarna under kursen heter Bjarne Flyborg och han har en befattning som sjukvårdare i en CBRN-pluton som finns i Göteborg. Han tycker att det var värt resan till HvSS för att lära sig alla nyheter.

– Ja. Det var nyttigt och lärorikt. Jag lärde mig mycket om nya reglementen, säger Bjarne Flyborg.

Han och de andra kursdeltagarna förnyade sina behörigheter för att kunna vara instruktörer.

Kursen på HvSS är således en fortbildning för aktiva CBRN-instruktörer. Bland de utbildningar medlemmarna kan gå finns CBRN-specialist, instruktör (civil), materielinstruktör och övningsledare.

TEXT: PER LUNQE

Instruktören Pia Thörn hjälper civilanställda från Militärhögskolan Halmstad under en kombattantutbildning med förberedelser inför täthetsprovet.
Foto: Christer Gunnarsson

Försvarsutbildarna i Västernorrland är med på Selångers marknad. Foto: Anders Vikdahl

VÄSTERNORRLAND ÄR ETT LÄN i de södra delarna av Norrland med stora avstånd. Här har Försvarsutbildarna, en aktiv verksamhet med både militära och civila inslag. Styrelseordförande i Försvarsutbildarna Västernorrland är Anders Vikdahl. Han berättar om sitt förbund och nämner att förbundsordförande är landshövding Berit Högman.

Det ger väl draghjälp, blir den naturliga följdfrågan? Svaret låter inte vänta på sig.

– De ger tyngd och underlättar våra kontakter med myndigheter. Hon är en "breaker", säger Anders Vikdahl.

VERKSAMHET SOM ENGAGERAR

Själv leder Anders Vikdahl det dagliga arbetet i styrelsen som i sin tur ansvarar för förbundets verksamhet för de 900 medlemmarna. De flesta tillhör föreningarna i Sundsvall, Örnsköldsvik, Härnösand och Försvarskvinnor i Västernorrland.

Den sistnämnda föreningen är mycket aktiv.

– De har ledarskapskurser som är populära, men även föredrag, säger Anders Vikdahl.

Christina Fröberg är undersköterska i det civila och är medlem i Försvarskvinnor samt sitter i styrelsen.

Ni har utbildning och kurser på dagordningen?

– Ja. Vi har en stegringsplan för detta som vi följer, säger Christina Fröberg.

Den börjar med krishantering, sedan gruppdynamik och fortsätter med utbildning för att deltagarna ska få ökad självkännedom. På det översta "trappsteget" får man lära sig hur man leder ett avlastningssamtal.

Västernorrlandsförbundet har en stark ekonomi.

– Den är stabil, till stor del beroende på donationer från framlidne Wilhelm Edvall. Ekonomin ger oss muskler att hålla egna utbildningar, säger Anders Vikdahl.

AKTIV VERKSAMHET

Västernorrlandsförbundet driver inte bara egenfinansierad utbildning utan även Military Camp och Military Weekends. Det är kurser som förbundet anordnar i egen regi, med egen planering och eget utförande. Regionaliseringen tillämpas i Västernorrland. Kurserna hålls i första hand i Härnösand, på gamla KA 5:s område

där utbildningsgruppen som stöder Hemvärnet i Västernorrland är lokaliserad.

– Vi har bra stöttning av gruppen, säger Anders.

Military Camp genomförs i år för tredje gången i Västernorrland och Härnösand.

– Vi har fått förtroendet att fortsätta, säger Anders.

GÖRA VÄRNPLIKT

Förra året fick deltagarna veta vad det kan innebära att göra värnplikt, att söka till en blåljusmyndighet eller att engagera sig i en frivillig försvarsorganisation. Besök gjordes hos MSB, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, på Sandö. Där bekantade sig deltagarna med Räddningstjänsten och Kustbevakningen i Härnösand visade upp sin verksamhet.

JOBBAR FRAMTIDSINRIKTAT

Nu letar Anders Vikdahl och styrelsen efter en egen lokal i Härnösand som främst ska användas för ungdomsverksamhet. Det är tryck i förbundets ungdomsverksamhet. Härnösand ligger också bra till geografiskt i ett stort område där medlemmarna åker långt för att komma till kurser och andra aktiviteter.

Västernorrlandsförbundet gör PR för sin verksamhet på mässor och marknader.

– Vi gör det i egen regi på Selångers marknad, en av Sveriges största marknader, säger Anders Vikdahl.

Det händer mycket i Västernorrland.

– Vi har bra skjuts, säger Anders Vikdahl.

TEXT: PER LUNQE

VÄSTERNORRLANDSFÖRBUNDET

Antal medlemmar: 900

Verksamhet: Civil och militär.

Framtidsplaner: Skaffa en ny lokal så att vi kan ge ungdomarna mer utbildning.

HOT FRÅN LUFTEN PÅ AGENDAN

Luftvärnsförbundets 800 medlemmar jobbar i medvind, med egen kursgård och ungdomar som ska resa till Kiev i maj.

LUFTVÄRNSFÖRBUNDET tillhör Försvarsutbildarna och har verksamhet både för ungdomar och vuxna. I styrelsen sitter 12 ledamöter och de leds av styrelseordföranden Peo Lisén. Till vardags arbetar han som rådgivare på en stor konsultbyrå med offentliga kunder. Vad gör du i Luftvärnsförbundet?

– Jag försöker föra verksamheten framåt, håller kontakterna med Försvarsutbildarna och är styrelseordförande i bolaget som äger vår kursgård på Vaddö, säger Peo Lisén.

KURSGÅRDENS UPPSVING

Vaddö kursgård har fått ett uppsving med början 2017 då Magdalena Mayer anställdes. Kursgården började renoveras. En erfaren kock anställdes. Gästnätterna ökade och förra året blev det vinst.

Gästerna kommer i första hand från Försvarsutbildarna och Försvarsmakten. Men även civila myndigheter lägger kurser här. Totalförsvaret behöver en kursgård nära Stockholm men ändå avskilt.

– Vi satsar på kursgården. Det finns renoveringsbehov och i år drar vi om vatten och avlopp. Säsongen kommer i och med det förlängas, säger Peo Lisén.

ETT FÖRBUND PÅ BETTET

På agendan för Luftvärnsförbundet står kurser om lufthotet och motåtgärder i detta. Instruktörer utbildas och kontakterna med Luftvärnsregementet, Lv 6, i Halmstad går varma.

– Vi har en kontinuerlig dialog med Luftvärnsregementet om hur vi kan stötta varandra. Till exempel när det gäller försvarsupplysning så ställer de upp med kvalificerade föreläsare. Och Luftvärnsförbundet kan nå och kanalisera luftvärnsintresserade på andra sätt än vad regementet kan, säger Peo Lisén.

I skrivande stund ska förbundet genomföra ett möte om hur fler medlemmar ska rekryteras. Då kommer verksamhet som kan locka olika kategorier av medlemmar att tas upp. Vissa har ett brinnande luftvärnsintresse, andra söker en intresseorganisation eller vill bidra till samhället och totalförsvaret, ytterligare andra söker kamratskapet.

En av Luftvärnsförbundets medlemmar heter Henrik Zetterholm. Han har varit med i ett och ett halvt år och har erfarenhet som pjäschef i ett luftvärnsförband.

– Jag talar på kurser och försvarsupplysningskvällar om lufthotet. Jag är med för att jag tycker att det är roligt, här är trevliga människor, säger Henrik Zetterholm.

LEDER UNGDOMAR

Johan Valström ansvarar för Luftvärnsförbundets ungdomsverksamhet. Han leder tre instruktörer och 50 ungdomar från Roslagen, Norrtälje, Österåker och norra Stockholm. Vad gör ni med ungdomarna?

– Det stora är att vi har en helgövning i månaden, säger Johan Valström.

Då går alla årskurser, från 15-åringarna och uppåt, tillsammans ungefär som en pluton. För 15-åringarna blir det första dygnet i fält, en övning i att resa och sova i tält. Sedan går de vidare. I januari börjar vapenutbildningen. Momenten stegras.

Ungdomar på helgövning med Luftvärnsförbundet vid Vaddö kursgård.

Ungdomsavdelningen har ett utbyte med ungdomar från ukrainska militärgymnasiet i Kiev. Förra sommaren var fem ukrainska ungdomar och två officerare på besök i Roslagen.

– Nu i maj kommer vi att besöka Kiev, säger Johan Valström.

TEXT OCH FOTO: PER LUNQE

LUFTVÄRNSFÖRBUNDET

Antal medlemmar: 800

Verksamhet: Kurser om lufthot. Försvarsupplysning inriktad på luftvärn. Ungdomsverksamhet. Driver Vaddö Kursgård.

Framtidsplaner: Mer kurser, försvarsupplysning och rekrytering. Göra kursgården till en naturlig mötesplats för totalförsvaret.

KINA UTMANAR STATUS QUO

Ekonomisk styrka i kombination med samarbete med Ryssland och nya exotiska vapen ger Kina styrka att ställa krav på sin omvärld – och Kina vill se förändringar.

NÄR XI JINPING TILLTRÄDDE makten i Kina 2012 blev det tydligt att landet ville återta sin historiska position som ett centraldirigerat "Mittens rike" med inflytande över hela den eurasiska kontinenten. Den 19:e partikongressen i oktober 2017 blev en milstolpe. Xi Jinping avslöjade då sina storstilade ambitioner för landet. Han fastslog att Kina ska *"inleda en ny epok och återta sin plats i centrum"* och spela en ledande roll i världen. Sedan dess har Kina arbetat vidare med denna målsättning.

Strävan att öka Kinas globala inflytande påbörjades redan 2013 i form av det enorma projektet "Belt and Road Initiative" (BRI), som ibland kallas för Den Nya Sidenvägen. Det syftar till att förbinda länderna på hela den eurasiska kontinenten med varandra under kinesisk ledning. Det ska ske genom investeringar i infrastruktur i berörda länder, särskilt järnvägar, vägar, hamnar, flygplatser och strategisk industri som energi- och livsmedelssektorerna. Det sägs inte öppet i den kinesiska propagandan, men i praktiken innebär det också att berörda länder i olika grad blir beroende av Kina.

Ett underprojekt till BRI är den så kallade Norra Sidenvägen, som består i att Kina satsar på sjöfart genom Norra Ishavet till Europa och försöker bygga hamnar och järnvägar i de skandinaviska länderna och på Island och Grönland. Detta har dock stött på motstånd. Bland annat var det önskan att stoppa Kinas försök att få tillgång till strategiska råvaror som gjorde att USA:s president Donald Trump försökte hejda ambitionen genom att försöka köpa Grönland av Danmark, vilket dock avvisades prompt.

Kina spelar redan sin stormaktsroll även i Nordeuropa och Arktis. De stora avstånden är numera inte något skydd mot dess inflytande.

RYSSLAND ÄR KINAS MEDSPELARE

Kina och Ryssland har sammanfallande intressen. För det första har de mellan sig världens längsta landgräns. För det andra delar man en motvilja mot USA:s och övriga västländers dominans i världspolitiken. För det tredje har båda länderna expansionistiska ambitioner.

Som en illustration till den höga graden av samordning kan nämnas att de båda presidenterna har haft över 20 toppmöten sedan Xi Jinping blev Kinas president.

Expansionssträvanden gör att båda länderna kommer i konflikt med grannar, som vill bevara status quo och som stöds av USA. Det militära samarbetet mellan Kina och Ryssland är omfattande, bl a utvecklingen av nya vapen.

KINESISK EXPANSION I NÄROMRÅDET

Kina vill mota bort USA från dess militära närvaro i västra Stilla havet och hotar med att använda militära

medel för att ta Taiwan, om inte landet låter sig återförenas med Kina på fredlig väg. I Sydkinesiska havet gör Kina anspråk på 80 procent av ytan och bygger nya öar och befäster dem med radar, luftvärn och missiler för fartygsbekämpning. Öar, som har tillhört grannländerna ockuperas och deras fiskeflottor stängs ute från sina traditionella fiskevatten.

USA fortsätter att med örlogsfartyg och militärflyg passera genom de vatten och luftrum som Kina hävdar vara kinesiska. Det sker för att hävda principen om havens frihet och stödja grannländerna i deras anspråk på öar och vatten, som har tillhört dem i generationer.

STARKT MILITÄRT INSLAG

Kina har på kort tid blivit en högteknologisk vapentillverkare. Bland nya vapensystem, som presenterats under de senaste åren märks två nya hangarfartyg där man arbetar på ett tredje. Vidare märks kryssningsmissiler för sjömålsbekämpning, en ny typ av interkontinental ubåtsbaserad kärnvapenbärande missil, stridsflygplanet J-20 med stealth-egenskaper och en ny stridshelikopter Z-20, båda avsedda för att även kunna användas ombord på hangarfartyg. Dessutom har man presenterat nya landstigningsfartyg, lufttankningsflygplan, vapenbärande överljudsdrönare med stealth-egenskaper och drönarsvärmar styrda av artificiell intelligens. Sist men inte minst har man i Beijing presenterat en "hypersonisk" interkontinental ballistisk missil. Den sägs inte kunna bekämpas med något system hos försvarsmakterna i väst.

Flera av dessa vapensystem har utvecklats i samarbete med Ryssland. Att både Ryssland och Kina nu förfogar över missiler, som inte kan bekämpas, förändrar kärnvapenbalansen till Västs nackdel.

RUBBAD GLOBAL BALANS

Det var otur för Väst att Donald Trump 2019 sade upp INF-avtalet med Ryssland. Det ledde till att Rysslands president Vladimir Putin hotar med att säga upp eller att inte förlänga START-avtalet mellan Ryssland och USA om kärnvapennedrustning och –begränsning. Det löper ut 2021, om det inte förlängs. Kina, som varken är anslutet till INF eller START har för sin del deklarerat att det inte vill delta i några förhandlingar om kärnvapenavtal. Kina vill ha händerna fria att tävla med USA.

Samtidigt väcker ett utbrett kinesiskt industrispionage och hacking misstänksamhet mot kinesiska företag. Det

skapar svårigheter för samarbete på områden som 5G och Artificial Intelligence. Det har lett till en begynnande uppdelning av världen på alla områden som har beröring med militär teknik.

KAPPRUSTNING OCH EKONOMI

De ekonomiska förutsättningarna inför en kostnadskrävande kapprustning är inte förmånliga för Väst. USA och övriga västländer har en betydligt lägre tillväxt än Kina, samtidigt som Kina har börjat brottas med allvarliga ekonomiska problem, som minskande produktivitet, kraftigt minskad export, stor skuldsättning och svaga banker. Ryssland fortsätter att ha dålig ekonomi.

Det är dock en klen tröst. Tillväxten fortsätter ändå att vara betydligt snabbare i Kina än i Väst, trots problemen. Ett aktuellt problem som slår mot inte bara Kinas ekonomi utan globalt är spridningen av coronaviruset. Oaktat att man inom landet i skrivande stund verkar ha kontroll över smittspridningen. Kan de negativa effekterna på ekonomin bli betydande. Tills vidare får man dock räkna med att Kinas makt över andra länder kommer att växa i takt med dess ambition och inte minst ekonomiska förmåga.

Kina anser att det gäller för omvärlden att anpassa sig så gott det går. Kinas ambassadör i Stockholm har redan låtit oss i Sverige förstå att det har blivit dags att sluta kritisera Kina. Vi ställs inför en ny situation.

TEXT: INGOLF KIESOW, ambassadör

START-AVTALET

START-avtalet avser en reduktion och begränsning av strategiska offensiva vapen mellan USA och dåvarande Sovjetunionen, senare Ryssland. INF-avtalet avser avskaffandet av medel- och kortdistansrobotar mellan samma länder.

Kina satsar starkt på att bli en ledande sjömakt. Foto: Iarunik / Shutterstock

NYA UPPDRAG – SKYDDSVAKTER OCH PT FYSTRÄNARE

Försvarsutbildarna ska rekrytera ordningsvakter för att utbilda dem till skyddsvakter.

ETT NYTT UPPDRAG för Försvarsutbildarna är att rekrytera och utbilda civila skyddsvakter. Uppdraget går ut på att rekrytera och utbilda skyddsvakter som ska skydda skyddsobjekt enligt skyddslagen. Det kan vara byggnader eller andra anläggningar viktiga för totalförsvaret och rikets säkerhet vid en gråzonssituation, höjd beredskap eller krig. Händelser där skyddsvakten ska agera är till exempel sabotage, terroristbrott och spioneri. Trafikverket, Tullverket och Länsstyrelsen i Skåne har visat intresse. Just nu förs en dialog om

behoven. Och utbildningen ska godkännas av Länsstyrelsen.

– Militärpolisförbundet arbetar med en ansökan som ska lämnas in till Länsstyrelsen i Stockholm, säger Kristoffer Bäckström som leder Försvarsutbildarnas civila uppdrag.

REGLER OMGÄRDAR

Ansökan hos Länsstyrelsen ska ge Försvarsutbildarna behörigheten att utbilda civila skyddsvakter. Det är

mycket som Länsstyrelsen i Stockholm vill ha innan Försvarsutbildarna och Militärpolisförbundet får sin behörighet. Det handlar om underlag i form av kursplan, risk- och sårbarhetsanalys, scheman, vilken litteratur som ska användas vid utbildningen och praktiska planer.

Det är också mycket regler som omgärdar verksamheten eftersom både civila och militära skyddsvakter har polismans befogenhet. Jonas Lundell på Militärpolisförbundet siktar på att ha ansökan till Länsstyrelsen klar i vår.

FÖRSTA SKYDDSVAKTERNA

I höst ska instruktörer utbildas och 2021 ska de i sin tur utbilda de första skyddsvakterna enligt planeringen. Utbildningen blir omfattande jämfört med de civila utbildningarna som vi genomför idag.

– I utbildningen kommer det att finnas flera moment, bland annat juridik och närstrid, säger Kristoffer Bäckström.

När skyddsvakterna är utbildade och godkända tecknar de avtal med berörd myndighet och krigsplaceras där. Instruktörerna kommer att ha polisiär bakgrund och urvalet av blivande civila skyddsvakter går mot en speciell målgrupp.

– Vi vänder oss till personer som arbetar som ordningsvakter, säger Jonas Lundell.

Det betyder att eleverna, de blivande civila skyddsvakterna, redan har erfarenhet av skyddsarbete. För att kunna söka utbildningen ska man vara svensk medborgare, vara förordnad som ordningsvakt, inte vara krigsplacerad, ha god hälsa, psykisk balans och god fysik.

VÄXLA TEMPO

En del av de civila skyddsvakterna kan komma att få utbildning på förstärkningsvapen som ett komplement till grundutbildningen. Just nu är inget bestämt men diskussion förs med vissa uppdragsgivare. En utmaning är den sekretess som finns kring exakt var skyddsvakterna ska placeras och deras utrustning.

Vad är viktigt för en skyddsvakt?

– Han eller hon ska kunna växla tempo, säger Jonas Lundell.

Under lång tid händer inte mycket. Men på bråkdelen av en sekund kan en händelse dyka upp. Då ska skyddsvakten agera.

– Skyddsvakten ska vara vaksam och arbeta förebyggande. Han eller hon ska kunna relatera till människor som kan vara allt från hemlösa till kungen eller drottningen för att dra till med ytterligheter, säger Jonas Lundell.

KRAVEN SKILJER

I dag utbildar Militärpolisförbundet i storleksordningen 100 militära skyddsvakter om året till Försvarsmaktens reguljära förband och till Hemvärnet. Här gäller Försvarsmaktens föreskrifter på hur utbildningen ska

se ut. För civila skyddsvakter som ska arbeta med avtal åt civila myndigheter gäller Polismyndighetens föreskrifter.

– Det som skiljer sig är kraven på utbildningen. En militär skyddsvakt har en hel del gratis från den grundläggande soldatutbildningen. Den civila skyddsvakten arbetar oftare i en mer central urban miljö och inte vid mobiliseringsförråd i skogen, säger Jonas Lundell.

Du har ett civilt arbete på riksdagen där du leder skyddsvakternas teamledare. Det måste vara en hel del att göra. Hur hinner du med Försvarsutbildarnas och Militärpolisförbundets nya uppdrag?

– Jag tycker om att jobba ideellt. Men det tar tid, säger Jonas Lundell.

FYSISK TRÄNING

Ett annat nytt uppdrag för Försvarsutbildarna drivs av förbundets mittersta region. Det är ett uppdrag för att ta fram tränare för fysisk träning, konceptet heter Fysisk Träning – Personlig tränare, grupp. Hans Klingvall är utbildningsledare i regionen.

– Tanken är att vi ska få fram tränare som kan leda gruppens fysiska träning, säger han.

Hans Klingvall och regionen samarbetar tätt med Försvarsmaktens Idrotts- och friskvårdsenhet.

– Vi har ett gott samarbete och de kvalitetssäkrar vår kursplan, säger Hans Klingvall.

Första kursen är planerad att hållas i Boden på 119 i slutet av mars och eleverna har i skrivande stund, mitten av februari, anmält sig för att senare själva kunna leda fysisk träning. Elevmålgruppen kommer från alla frivilliga försvarsorganisationer.

– Tyngdpunkten ligger på hur man tränar för att upprätthålla sitt stridsvärde, säger Hans Klingvall.

TEXT: PER LUNQE

SKYDDSVAKTSUPPDRAGET

Uppdraget går ut på att utbilda skyddsvakter som ska förstärka vissa myndigheter, stödja dem så att de kan skydda skyddsobjekt enligt skyddslagen. Det kan vara byggnader eller andra anläggningar viktiga för totalförsvaret och rikets säkerhet vid en gråzonssituation, höjd beredskap eller krig. Händelser där skyddsvakten ska agera är till exempel sabotage, terroristbrott eller spioneri.

För att kunna söka utbildningen för att bli civil skyddsvakt ska man vara svensk medborgare, vara förordnad som ordningsvakt, ha god hälsa, psykisk balans och god fysik. Försvarsutbildarna och Militärpolisförbundet ansvarar för att rekrytera, grund- och befattningsutbilda skyddsvakter till civila myndigheter.

HOPP FÖR FALLSKÄRMSFÖRBUNDET

Populärt inslag på Veterandagen. Fallskärmsförbundet hoppar och landar vid Sjöhistoriska museet. Foto: Mikael Kihlman

Svenska Fallskärmsförbundet är en av Sveriges 18 frivilliga försvarsorganisationer. Gemensamt med de flesta andra är att verksamheten bygger på utbildning och att hålla kompetensen vid liv.

DET SOM SKILJER SIG från de flesta andra frivilliga försvarsorganisationer är, förutom kärnverksamheten att hoppa fallskärm, att det inte finns några direkta avtal med Försvarsmakten eller civila myndigheter som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB. Ändå har förbundets verksamhet anknytning till Försvarsmakten.

MILITÄR OCH CIVIL NYTTA

Fallskärmsförbundet ger instruktörerna vid Fallskärmsjägarskolan i Karlsborg möjlighet att vidareutbilda sig i ett civilt sammanhang. Det betyder att de också kan bli bättre som militära instruktörer.

– Vi ger officerare från Försvarsmakten civil träning som de också har nytta av som instruktörer i sin militära tjänst, säger David Bergman, medlem i Fallskärmsförbundet tillika major och doktorand vid Försvarshögskolan.

Dessutom ger Fallskärmsförbundet riktade kurser till organisationer som Idrottsveteranerna.

– Vi har också haft kurser för grupper som varit på insats utomlands och som när dom kommit hem vill göra något tillsammans, säger David Bergman.

Fallskärmsförbundet har en uppvisningsgrupp som hoppar på Veterandagen och vid andra stora event som Pride-festivalen.

På den civila sidan för förbundet dialog med MSB om möjliga framtida uppdrag och avtal.

– Vi har hoppleddare bland våra medlemmar som har god ledarförmåga. De borde MSB ha nytta av, säger förbundets riksinstruktör Sven Mörtberg.

Han pekar också på att de flygplan som används för fallskärms hoppning skulle kunna transportera personal längre sträckor i händelse av till exempel en skogsbrand. Förbundets medlemmar kan också gå in i samband med kriser i ledarroller, säger Sven Mörtberg.

RIKSTÄCKANDE VERKSAMHET

Fallskärmsförbundet har strax över 1 300 medlemmar, en fjärdedel är kvinnor. De är med i 15 klubbar från Eslöv i söder till Umeå i norr. Penny Robertson-Pearce som jobbar på Fallskärmsförbundets kansli i Västerås berättar om vad fallskärms hopparna gör.

Det är givetvis mycket hoppning. Förra året blev det 73 700, en tillbakagång från 2013, då siffran låg på 95 600 vilket var en toppnotering.

TEXT: PER LUNQE

SKYTTESPORTFÖRBUNDET

Skyttesportsförbundets skjutinstruktör Patrik Borelid förevisar liggande skjutställning för elever vid GU-F. Foto: Rikard Gardt

SKYTTESPORTFÖRBUNDET har 100 000 medlemmar i 850 föreningar spridda över hela landet. Medlemmarna skjuter gevär och pistol samt tränar jakt- och lerduve-skytte. Det är tävlingar alla veckor utom under julen och i samband med midsommar.

I förbundet finns en pool med 38 aktiva skjutinstruktörer som lär ut hur man hanterar Ak4, vilka används under den grundläggande soldatutbildningen för frivilliga, GU-F. Instruktörerna går själva en utbildningssteg. Det är 40 timmar brukarutbildning och 40 timmar som handlar om hur en instruktör ska fungera. De här utbildningsstegen ansvarar Skyttesportförbundet för. Sedan följer instruktörskurser som alla skytteinstruktörer i frivilliga försvarsorganisationer ska gå. Vad gör en god skytt till en god instruktör?

– De gillar att lära ut, säger Michael Normann som ansvarar för försvarsrelaterade utbildningsfrågor på Skyttesportförbundet.

KLARA MÅL

Det som styr vapenutbildningen i samband med GU-F:ar är skjutreglementena från Markstridsskolan.

– Vi är delaktiga i hur de här reglementena utvecklas.

På några dagar ska eleverna under en GU-F klara de tuffa mål som Markstridsskolan satt upp. De skjuter liggande och knästående på 100 meter och stående på 30 meter. Allt sker under tidspress. Många har aldrig hållit i ett vapen tidigare.

Klarar eleverna det?

– Vi har 90 till 95 procent godkända, säger Michael Normann.

Vi har också pratat med Viktoria Hagerman som arbetar som gymnasielärare i Landskrona. Hon blev aktiv i Skyttesportförbundet för tre år sedan. Viktoria

har inte som många i förbundet gått med för tävlingar, hon ser andra utmaningar. En utmaning är att se till så att eleverna på GU-F:arna blir godkända på automatkarbin, Ak4.

– Ak4:an är byggd för killar, 1.85 långa och 80 kg. Många av mina GU-F-elever är tjejer, säger Viktoria Hagerman.

DUKTIGA TJEJER

Många tjejer är betydligt kortare och lättare än killarna. De ska också lära sig hur man handskas med en Ak4.

– Det är utmaningen, säger Viktoria Hagerman.

Samtidigt är tjejerna oftast mycket duktiga och har en stark vilja att lära, något som är en erfarenhet från många olika kurser, inte bara de som avser vapenhantering.

Viktoria Hagerman har varit skjutinstruktör på många GU-F:ar. Målet är klart.

– I gymnasieskolan har vi mål som ligger långt fram i tiden. På en GU-F har jag fem dagar på mig för att se till att det blir måluppfyllelse. Då går vi från noll, där de aldrig hållit i ett vapen, till godkänt i teori, vapenhantering och alla skjutproven, säger Viktoria.

Utbildningen kräver att instruktören har förståelse för psykologi.

– Man får tänka annorlunda, gå runt de mentala hindren som eleverna sätter upp för sig själva, säger hon.

Viktoria Hagerman har tidigare varit allmäninstruktör i Bilkåren. Hon började som instruktör med det vapen som försvarsungdomarna utbildas på, nämligen 22.long. Hon gick vidare och nu är det Ak4 som är fokus. Det som verkligen gäller för henne är att få eleverna att gilla vapnet, att hantera det säkert och att träffa målet.

TEXT: PER LUNQE

TVÅ FÖRBUND BERÄTTAR: DET HÄR ÄR VÅRA UTMANINGAR JUST NU

Psyopsförbundet och Försvarsutbildarna Miljö och Hälsa är två av Försvarsutbildarnas rikstäckande förbund, som båda står inför lite olika utmaningar. Förbundssekreterarna i båda organisationerna berättar.

MATHILDE GUSTAFSSON, FÖRBUNDSSEKRETERARE FÖRSVARsutbildarna MILJÖ OCH HÄLSA

Branden i Västmanland satte fokus på att krisberedskapen var dålig när det gällde livsmedelshantering. Det har lett till att vi fått flera uppdrag att utbilda kommunernas frivilliga resursgrupper i livsmedels-säkerhet. I Värmland och Norrbotten utbildar vi basorganisationer som ska stötta respektive län vid kris. Vi har redan haft en grundkurs och i år kör vi en fortsättningskurs.

För att bli medlem hos oss måste man jobba som eller vara utbildad till miljö- och hälsoskyddsinspektör, livsmedelsinspektör eller motsvarande. När uppdragen på den militära sidan försvann minskade antalet medlemmar drastiskt och vi var nästan på väg att försvinna. Uppdragen på den civila sidan har gjort att vi ökat igen. Nu är vi runt 100 medlemmar.

Utmaningen för oss är att få ännu fler uppdrag. Förutom uppdrag från kommuner, länsstyrelser och myndigheter vill vi tillbaka till den militära sidan och Hemvärnet igen. Hygien, matlagning och avfall är ju ganska prioriterade områden vid en kris, men kunskapen saknas ofta.

Min roll som förbundssekreterare innebär bland annat att skriva protokoll från våra styrelsemöten och arbetsutskott, lägga ut info på hemsidan och Facebook, kolla vår gemensamma brevlåda och kalla till årsstämman, höstkonferensen och andra möten. Jag skickar också inbjudningar till utbildningar och har kontakt med Försvarsutbildarnas centrala kansli i olika frågor.

KIM KIMREUS, FÖRBUNDSSEKRETERARE PSYOPSFÖRBUNDET

Det pågår ett informationskrig mot Sverige och påverkanskampanjer för att skada vår demokrati. Sverige har en tydlig röst i vissa frågor i världen och påverkanskampanjerna går bland annat ut på att sänka förtroendet för svenska medier och att påverka journalister att inte skriva negativa saker om avsändarna. Psyopsförbundets roll är bland annat att upplysa om illvilliga påverkanskampanjer, att det är något som förekommer och hur man kan bemöta det.

Just nu är vi mitt inne i ett rekonstruktionsarbete och funderar på vad vi ska jobba med framöver och hur våra uppgifter ska se ut. Därför kommer vi att fokusera på det i första hand i år. Vi har bestämt att vi ska ha ett antal arbetsgrupper som kommer att ta tag i olika frågor. En av dem är rekrytering av nya medlemmar. Just nu är vi ungefär 230 medlemmar, men har fått in runt 20 nya medlemsansökningar den senaste tiden.

I min roll som förbundssekreterare tar jag hand om mycket av det administrativa jobbet hos oss. En stor del handlar om att skriva protokollen vid alla styrelsemöten. Jag går också igenom våra medlemmar och skickar ut brev till dem som ännu inte betalat årsavgiften. För närvarande håller vi på att flytta över våra dokument från en webbplats till en annan. I samband med det går jag igenom alla dokument för att se vad vi ska spara och vad vi kan rensa bort.

TEXT: SARA BERGQVIST

Mathilde Gustafsson.
Foto: Privat

Kim Kimréus.
Foto: Privat

HALLÅ DÄR...

Jan-Åke Karlsson, förbundssekreterare för Blekinges Försvarsutbildningsförbund, och Rickard Eklund, förbundssekreterare för Västerbottens Försvarsutbildningsförbund, svarar.

Vad innebär rollen som förbundssekreterare?

Jan-Åke:

– Sekreteraren är den som tar emot alla handlingar som kommer in till förbundet och svarar efter att ha inhämtat upplysningar från ordföranden och övriga styrelsen. Som sekreterare skriver man också protokoll vid möten, sammanställer redovisningar av det arbete som gjorts och redovisar för styrelsen. Man fungerar lite som spindeln i nätet och håller ihop hela verksamheten.

Rickard:

– En stor del går ut på att skriva protokoll från förbundsstyrelsens möten och skicka ut dem till föreningarna. Tillsammans med ordföranden är det också jag som ordnar det praktiska inför årsmötet, som att boka lokaler och skicka inbjudningar. Sedan håller jag koll på medlemsföreningarnas kontaktpersoner och uppdaterar informationen efter deras årsmöten. Jag går också igenom inkommande post och håller styrelsen uppdaterad om allt av vikt, till exempel när vi får inbjudningar att medverka på olika saker.

Vad händer hos Blekinges respektive Västerbottens Försvarsutbildningsförbund under året?

Jan-Åke:

– En hel del. Vecka 17 börjar vi med en GSU, grundläggande soldatutbildning för civilanställd personal. Sedan har vi en GU-F (Grundläggande soldatutbildning för frivilliga) i slutet på sommaren, en Military Camp för ungdomar under höstlovet och en Military Weekend för de som är över 18 år. Utöver det har vi också en helg med totalförsvarsinformation och en kurs i verksamhetssäkerhet för kursledare och instruktörer.

Rickard:

– På central nivå kommer vi att anordna en Military Weekend, en ungdomsweekend, en GU-F och en kurs i verksamhetssäkerhet för frivilligorganisationernas instruktörer. Utöver det anordnar våra åtta medlemsföreningar en rad aktiviteter. Föreningen i södra Lappland kommer bland annat att hålla kurser för de som vill bli totalförsvarsinformatörer. I Umeå har man alltid ett gediget program med medlemsträffar och studiebesök och i Bjurholm satsar man bland annat på skytteverksamhet.

Hur är intresset för att bli medlem hos er? Ökar eller minskar det?

Jan-Åke:

– Hittills i år har vi en nettoökning med åtta nya medlemmar. Det finns också ett stort intresse för att bli

sjukvårdare – nästan varje vecka är det någon som ringer och frågar. Jag tror omvärldsläget fått många att tänka till och bli intresserade. När det gäller sjukvårdsutbildningarna är det många som redan jobbar inom vården som ser den som ett bra komplement. Det är en sak att ta hand om en patient inne på ett sjukhus, en helt annan att kunna göra det ute på backen.

Rickard:

– Om man jämför med för tio år sedan har antalet medlemmar minskat. Men det beror delvis på att vi blivit bättre på att gallra i våra listor. Trenden är ändå att det finns ett ökat intresse för att vara med. Förr hade vi ett tydligare spår med militär kompetensutveckling och nu känns det som om det är på väg tillbaka. Det tycker jag är bra – och tror att det får ännu fler att bli intresserade.

Vilken är den största utmaningen för er just nu?

Jan-Åke:

– Att få fler funktionärer i styrelsen. Vi behöver både yngre och pensionärer som liksom jag är lediga och kan fixa saker på dagtid.

Rickard:

– Det måste nog vara uppdraget att rekrytera kockar och sjukvårdspersonal till Hemvärnet, vilket inte alltid är helt enkelt. Vi har utsett personer i styrelsen som är specifikt rekryteringsansvariga och som har ett nära samarbete med Hemvärnet. Bland annat brukar vi delta på olika event och mässor tillsammans, till exempel för studenter. Sådana arrangemang brukar ge bäst resultat.

Vad fick dig att gå med i Försvarsutbildarna och vad är din drivkraft?

Jan-Åke:

– Jag gick med redan 1975. Det var en kompis som drog med mig. Min drivkraft är att få träffa alla engagerade människor, följa dem när de utbildar sig och se hur mycket de lär sig på vägen.

Rickard:

– Jag har hållit igång det militära spåret ända sedan jag gjorde värnplikten och har alltid varit med i Försvarsutbildarna. I början på 2000-talet fick jag frågan om jag ville bli förbundssekreterare här i Västerbotten och tackade ja. Det är inte så svårt att hitta folk som vill vara med i styrelsen, men besluten ska de facto utföras och jag känner ett ansvar och engagemang för att det som beslutas verkligen blir gjort.

TEXT: SARA BERGQVIST

Hans Ingbert. Foto: Privat

KRÖNIKAN

HÄR OCH NU – TILLSAMMANS

UNDER DET KALLA KRIGET, och åren närmast därefter, hade vår rörelse huvudsakligen karaktären av en utbildningsorganisation med inriktning på den enskilde medlemmens utveckling och möjligheter. Den inriktningen har efter hand kommit att ändras, inte minst mot bakgrund av de tillförda rekryterings- och utbildningsuppgifterna mot olika avtalsbefattningar.

De två senaste rapporterna från Försvarsberedningen pekar entydigt mot återtagandet av förmåga till att kunna verka under höjd beredskap. I mitt arbete som räddningschef har jag länge hävdats tesen "börja med det vi har här och nu". Den tesen förutsätter en samlad utveckling, med en hög grad av parallellitet mellan samtliga samhällsaktörer vars verksamhet ska kunna bedrivas utmed hela hotskalan, kris – krig. Ytterligare ett ingångsvärde är att de resurser (personella och materiella) liksom de planer som utvecklas här och nu måste vara sammanhängande efter hela hotskalan. Annars riskerar vi att i händelse av höjd beredskap gå in i helt nya organisationsstrukturer som varken är kända eller övade. Krisberedskapen behöver utvecklas så att grundstommen kan kläs på med förmågor och kompetenser varefter behovet ökar utmed hela hotskalan.

Ett grundläggande arbete är att snarast genomföra kontinuitetsplanering med avseende på viktiga insatssvaror som livsmedelsförsörjning, elförsörjning, drivmedelsförsörjning samt robusta och redundanta kommunikationssystem.

För att korta startprocesserna är det min uppfattning att berörda aktörer, med omedelbar verkan, behöver påbörja arbetet med de första planerna som berör lösande av uppgifter under höjd beredskap, redan här

och nu och särskilt notera brister i förmåga och uthållighet samt samverkansbehov aktörerna emellan. Bra utgångslägen finns i form av analyser från Militärregioner och länsstyrelser, vilka kan brytas ned till lokal nivå. Erfarenheter från inträffade samhällskriser (exempelvis de intensiva skogsbrandsområdena 2014 och 2018) ger ytterligare ingångsvärden.

Var kommer då de frivilliga försvarsorganisationerna in? Redan nu utbildar vi flera kompetenser för krig och kris. Dessa förmågor bör och kan med lätthet utvecklas till engagemang utmed hela hotskalan. Notera exempelvis Försvarsutbildarnas uppdrag att rekrytera och utbilda räddnings- och röjningsstyrkor för inledningsvis skogsbrandbekämpning och motorganisationernas uppdrag för Trafikverket och elberedskapen. En utveckling av dessa förmågor till hela hotskalan ger incitament för ett utvecklat engagemang för frivilligrörelsen på såväl nationell, som regional och lokal nivå. En sådan utveckling bör även vara gynnsam för framtida rekrytering av instruktörer, kurschefer och administrativa funktionärer.

Efter hand bör också uppdragen för Försvarsmakten kunna utvecklas varefter krigsorganisationen växer. Tidsperspektivet är kanske lite längre i detta avseende, men om vi upprätthåller vår organisation och förmåga kommer vi också att möta dessa behov, kanske uttryckta i form av såväl befälsutbildning som kompletteringsutbildningar.

Vi ska således med stort och öppet engagemang möta framtidens utmaningar redan här och nu och, inte minst, tillsammans inom rörelsen och tillsammans med andra.

TEXT: HANS INGBERT

Ny terräng ett lyft för Livgardet

FÖRSVARSMAKTENS satsning i nedre Norrland har inneburit att även flera av Livgardets förband har övat i trakterna mellan Timrå och Örnsköldsvik – med särskilt fokus i Härnösand.

– Jag är jättenöjd med det vi uppnådde under veckan, säger bataljonsförvaltare Kerim Kabaca, som ledde Livbataljonens övning i området, på Försvarsmaktens webbplats.

Livgardet övar i nedre Norrland. Foto: Kim Svensson / Combat Camera / Försvarsmakten

Ungefär 200 soldater och befäl från Livbataljonen lämnade Stockholmsområdet under den dryga veckan tillsammans med befäl och deltidsanställda soldater på den 12:e motoriserade skyttebataljonen för att öva i terrängen i och runt Härnösand. Där möttes de upp av soldater ur 15:e och 16:e hemvärnsbataljonerna, som gav stöd till Livgardets enheter.

– Jag uppfattar att vi fyllde målet med övningen väl. Vårt mål var att höja allmänhetens medvetande om att Försvarsmakten kan verka i hela landet och att nedre Norrland är ett strategiskt viktigt område för Sverige, säger Kerim Kabaca.

Öva beslut på hög nivå – viktig del i Totalförsvarsövning 2020

EN VIKTIG DEL av Totalförsvarsövning 2020 har genomförts, då myndighetschefer under ledning av MSB:s generaldirektör Dan Eliasson och överbefälhavare Micael Bydén tillsammans övat att hantera ett allvarligt gråzonsläge där landet befinner sig i krigsfara. Det skriver Försvarsmakten på sin webbplats.

Totalförsvarsövningen pågår under hela 2020 och består av flera olika delar. I en av övningens delar övar man beslutsprocesser, före ett eventuellt beslut om höjd beredskap. Tidigare i veckan övade myndighetschefer och landshövdingar tillsammans med generaldirektören för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, Dan Eliasson, och överbefälhavare Micael Bydén, att

gemensamt hantera ett fiktivt sammanhang, där Sverige befinner sig i krigsfara. Uppdraget var att tillsammans bedöma situationen och komma överens om behov av åtgärder för att stärka försvarsförmågan.

Övningsledare var Camilla Asp från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap samt brigadgeneral Gabor Nagy från Försvarsmakten.

– Det är mycket nyttigt att öva ett sådant här scenario på den här nivån, med myndighetschefer. Av det utvecklar vi kunskap om varandra och våra förmågor. Samhället ser helt annorlunda ut i dag med till exempel komplexa beroenden, teknik och sociala medier. Det innebär utmaningar, säger Gabor Nagy.

Dan Eliasson och Micael Bydén leder gråzonsövning. Foto: MSB

Nolltolerans – ett steg på vägen dit

KADETT OCH ANSTÄLLDA inom Försvarsmakten har varit på en likabehandlingsdag. Kränkningar, trakasserier och diskriminering ska undvikas.

Försvarsmakten accepterar inga former av kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier eller represalier för den som anmäler eller påtalar brister. Nolltolerans gäller. Men ändå visar myndighetens undersökning att några procent varje år upplever sig utsatta. Ett aktivt arbete pågår för att nå ända fram, och Militärhögskolan Karlbergs likabehandlingsdagar är ett av verktygen. Det skriver Försvarsmakten på sin webbplats.

Den här dagen handlade diskussionerna om sex olika

Försvarsmaktens förmåga bygger på nolltolerans. Alla i gruppen ska behandlas lika, då kan den fungera. Foto: Anders Sjöden / Försvarsmakten

typer av felaktigt beteende och övergrepp, som närgånget beteende, olämpliga uttryck och ryktesspridning och hur dessa borde hanteras.

– Det är viktigt med likabehandlingsdagar, och att alla är med på dem. Man diskuterar inte sådant här annars, det kommer inte naturligt, säger Pauline Pihlsten, likabehandlingskadett på 227:e kursen, på Försvarsmaktens webbplats.

Krisberedskap: Trafikverket och Finland

Transporter mellan Finland och Sverige ska fungera också under en kris. Foto: Sjöfartsverket

REGERINGEN HAR TAGIT beslut om att öka samarbetet med Finland rörande krisberedskap och civilt försvar inom transportområdet.

Regeringen vill säkerställa att samhällsviktiga transporter mellan Sverige och Finland ska fungera i alla lägen. Därför tas nu ytterligare steg för att öka samarbetet med Finland gällande krisberedskap och civilt försvar inom transportområdet. Det skriver Trafikverket.

Beslutet innebär att regeringen ger Trafikverket rätt att skriva under ett samförståndsavtal med finska Transport- och kommunikationsverket, för att öka Finlands och Sveriges samarbete inom

transportområdet. Syftet är att förebygga, begränsa och hantera de konsekvenser som kan bli följden av större olyckor, naturkatastrofer och andra samhällskriser.

– Det är viktigt att utveckla samarbetet inom transportsektorn, då både Sverige och Finland har ett stort beroende av varandra vid samhällsstörningar, framförallt i och kring Östersjön, säger Trafikverkets generaldirektör Lena Erixon, på Trafikverkets webbplats.

I arbetet ska Trafikverket inkludera berörda myndigheter som exempelvis Luftfartsverket, Kustbevakningen, Sjöfartsverket och Transportstyrelsen.

MSB handlar mindre skopande flygplan

MYNDIGHETEN FÖR samhällsskydd och beredskap, MSB, har påbörjat en upphandling av en tjänst med mindre skopande flygplan för bekämpning av skogsbränder. Avsikten är att de ska kunna bidra till den samlade förmågan för flygande stöd till skogsbrandsläckning i norra Europa. Detta som en del av rescEU, en reserv på europeisk nivå av civilskyddskapacitet som exempelvis flygplan för bekämpning av skogsbränder.

– Vi ser en stor potential i att flygplanen kan bli en del av den gemensamma beredskapen i EU, säger Anneli

Bergholm Söder, chef för MSB:s operativa avdelning, på myndighetens webbplats.

Förra sommaren erbjöd MSB sex helikoptrar till rescEU som är en del av EU:s civilskyddsmekanism. RescEU innebär en förstärkt gemensam kapacitet för att hantera kriser som ska kunna ge stöd när andra möjligheter är uttömda. Sverige får som värdland för en rescEU-resurs en stor del av kostnaderna för resursen finansierad av EU. Sverige har som värd för resursen goda möjligheter att också använda den nationellt men får i det läget stå för de operativa kostnaderna.

Översvämningarna utreds av MSB

MYNDIGHETEN FÖR samhällsskydd och beredskap, MSB, har beslutat att översvämningssituationen i Hallands, Blekinge och Kronobergs län ska utredas. Det innebär att länsstyrelserna ska dokumentera översvämningssituationen och inom sex månader återrapportera till oss. Det skriver MSB i ett pressmeddelande.

Beslutet bygger på EU:s översvämningssdirektiv från 2007 som genomförs i Sverige genom en förordning om översvämningssrisker. Förordningen innebär att medlemsländerna har en skyldighet att rapportera in

information om konsekvenser när större översvämningar inträffar. MSB ansvarar för att initiera insamlingen och att rapportera till EU.

– Vi arbetar hela tiden med att identifiera var konsekvenserna för översvämningar kan bli stora i Sverige. Information om hur översvämningar påverkar samhället är ett viktigt underlag för planeringen av förebyggande åtgärder och för att kunna hålla tillräcklig beredskap, säger Barbro Näslund-Landenmark, som arbetar med naturolyckor på MSB, i ett pressmeddelande.

Så arbetar du med totalförsvaret – Ny webbkurs

MYNDIGHETEN FÖR samhällsskydd och beredskap, MSB, lanserar en ny webbutbildning som ska ge alla som har arbetsuppgifter inom området totalförvarsplanering nya kunskaper, nämligen totalförsvaret, ett gemensamt ansvar. Webbkursen är kostnadsfri och börjar med en guidning av MSB:s kommunikationsdirektör Morgan Olofsson. Utbildningen består av text- och bildbaserade faktasidor samt filmer och interaktiva övningar. Det ska ta 45 till 60 minuter för en deltagare att genomföra den

här utbildningen. Det skriver MSB på sin webbplats. Följande ämnen ingår:

1. Det här är totalförsvaret – beskriver bland annat det civila och det militära försvaret.
2. Därför behövs totalförsvaret – redogör för förändrad hotbild, säkerhetspolitiskt läge och samhällsviktig verksamhet.
3. Roller och rättsliga förutsättningar – beskriver samhällets krisberedskap som grund för totalförsvaret, olika aktörers uppdrag och

ansvar, begreppet höjd beredskap samt några centrala regler vid krig eller krigsfara.

4. Tillsammans skapar vi motståndskraft – beskriver aktiviteter i totalförvarsplaneringen och behovet av att identifiera och möta informationspåverkan, samt arbete med informations-säkerhet och säkerhetsskydd.

Utbildningen har tagits fram i samarbete med Försvarsmakten och finns på MSB:s webbplats.

Morgan Olofsson, kommunikationsdirektör vid MSB, guidar om totalförsvaret. Foto: MSB

Beredskapskontroll genomförd med gott resultat

I SLUTET AV JANUARI avslutades en beredskapskontroll inom Försvarsmakten som innehöll flera olika moment som samverkan mellan förband, transport och mottagande av kvalificerad ammunition.

– Detta är en operativ beredskapskontroll som vi genomför inom ramen för vår beredskapsplanering i grund-

operationsplanen. Det är något insatschefen ansvarar för och denna gång omfattade den förband från flygvapnet, militärregionerna och Försvarsmaktens logistik (FMLOG) och genomfördes över hela landet, säger generalmajor Urban Molin som är ställföreträdande insatschef, på Försvarsmaktens webbplats.

Syftet med kontrollen var bland annat att genom erfarenheter och lärande öka inblandade förbands och stabers förmåga att lösa uppgifter vid högre beredskap.

Beredskapskontroll. Foto: Bezav Mahmud / Försvarsmakten

Irakstyrkan hyllad för sin insats

EFTER SEX MÅNADER i insatsområdet skulle de ha kommit hem i början av januari. Men en robotattack från Iran mot militära baser i Irak medförde att hemresan fick skjutas upp. Efter en tid i händelsernas centrum är nu alla åter på svensk mark. Soldaterna i Irak 02 har fått ta emot en välförtjänt medalj för sina insatser av arméchefen Karl Engelbrektson vid en ceremoni på Arméns jägarbataljon i Arvidsjaur.

Arméchefen vände sig även direkt till de anhängare.

– Utan er fungerar det inte. Det är viktigt för våra soldater att ha en familj, ett hem, jägarbataljonen, regementet eller Försvarsmakten att längta tillbaka till. Ni har upplevt mycket på läktaren när era soldater har spelat och det är

inte alltid lätt. Ett stort tack till er! sa arméchefen, citerad på Försvarsmaktens webbplats.

David Engström har varit chef för Irak 02 och var glad över att samla alla soldater för medaljceremonin.

– Tiden i Irak har varit mycket intressant. Insatsen har varit dynamisk, komplex och oförutsägbart. Det har gjort att mycket har förändrats det halvåret som vi var på plats och det jag framför allt tar med mig är att det är viktigt att vi har en bra grundträning, särskilt i områden där situationen är oförutsägbart. Trots att läget var oroligt var jag inte rädd under insatsen, vårt förband har varit väl förberett och är tränat för att uppträda i komplexa och farliga miljöer, sa David Engström.

Försvarsmaktens Corona-övning

FÖRSVARSMAKTEN har genomfört en övning efter utbrottet av coronavirus, COVID-19. Ett mobilt laboratorium, där analyser av viruset har genomförts, har varit i bruk sedan slutet av januari.

– Försvarsmakten måste ligga i framkant och förbereda för det oförutsedda, säger kommandörkapten Philip Bacchus, chef för CBRN-kompaniet vid Totalförsvarets skyddscentrum i Umeå som ledde övningen, på Försvarsmaktens webbplats.

Totalförsvarets Skyddscentrum ligger på framkant avseende förmågan att hantera hot från biologiska vapen.

– Inom centret finns såväl militär som civil expertis inom CBRN-området som omfattar

hantering av hot av kemisk, biologisk, radioaktiv och nukleär natur, säger kommandörkapten Bacchus.

Övningen organiserades snabbt.

– Det här var en snabbt sammansatt övning som vi genomfört tillsammans med Folkhälsomyndigheten och Akademiska sjukhuset i Uppsala inom ramen för ett MSB-projekt, säger Christer Larsson, chef för det mobila biologiska laboratoriet, och fortsätter:

– I händelse av globala sjukdomsutbrott är det viktigt att snabbt kunna upprätta metoder för att så snabbt som möjligt möjliggöra diagnostisering av misstänkta fall.

MSB bistod vid hemresan för svenskar från Wuhan

MYNDIGHETEN FÖR samhällsskydd och beredskap, MSB, har bistått Utrikesdepartementet när tolv personer med hemvist i Sverige fick assisterad hemresa från coronadrabbade Wuhan i Kina.

MSB bistod med personal och stöttade samordningen mellan berörda aktörer som arbetade tillsammans med den assisterade hemresan.

Två personer från MSB med krisstödskompetens fanns ombord på det flyg som hämtade svenskarna från Frankrike till Sverige. Flyget från Frankrike anlände till Arlanda flygplats runt niotiden aktuell kväll. MSB anordnade hemtransport från Arlanda till

hemorterna med personal och hyrbilar.

– Vår personal som har både krisstödskompetens och viss sjukvårdskompetens har funnits ombord för att ge personerna det stöd som behövts under den här resan. Insatsen är nu avslutad och alla personer befinner sig väl, säger Jakob Wernerman som är operativ chef för händelsen, på MSB:s webbplats.

En annan myndighet som varit med i hanteringen vid den assisterade hemresan är Folkhälsomyndigheten. De har bland annat stöttat för att resan skulle genomföras utan risk för smittspridning.

Nationell totalförsvarsdag i Malmö

BOKA I ALMANACKAN om du bor i Skåne eller har vägarna förbi. Den 16 maj arrangeras en nationell totalförsvarsdag i Malmö. Under dagen kommer allmänheten att kunna lära sig mer om det svenska totalförsvaret, få information om krisberedskap, träffa myndigheter och frivilligorganisationer och mycket mer. Det skriver MSB, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, på sin webbplats.

Försvarsmakten och MSB har regeringens uppdrag att ansvara för en sammanhängande planering för totalförsvaret. För att bygga ett mer motståndskraftigt Sverige är övningar och gemensamma

aktiviteter en viktig del. I år genomförs den största totalförsvarsövningen på mer än 30 år, och under året kommer ett antal totalförsvarsdagar att arrangeras på olika platser i Sverige.

Under dagen kommer flera aktörer, civila och militära myndigheter, frivilliga försvarsorganisationer och företag att delta. Syftet är att visa hur vi tillsammans bygger ökad förmåga och att alla i Sverige har en viktig roll att bidra. Dagen tydliggör också Sveriges strategiska läge i Östersjöregionen. Inriktningen är att Försvarsutbildarna Skåne är med och visar upp sin verksamhet.

SOS Alarm: Kortare svarstider trots rekordmånga 112-samtal

SOS ALARM överlämnar varje år en verksamhetsrapport, 112-rapporten, till regeringen. Rapporten för 2019 visar att samtalen till 112 slog nytt rekord med 3 321 138 besvarade samtal. Samtidigt minskade medelsvarstiden med tre sekunder till 8,6 sekunder.

– Trots att antalet samtal till 112 fortsätter öka har vi kunnat korta svarstiderna med hela tre sekunder det senaste året. Det är en dramatisk förbättring i dessa sammanhang, säger Maria Khorsand, vd för SOS Alarm, i ett pressmeddelande.

SOS Alarm fungerar bättre. Foto: AleWi / Wikimedia Commons

Den nya 112-appen som togs i bruk förra året och som ger allmänheten samhälls- och krisinformation i realtid, blev uppskattad hos allmänheten med cirka 1,5 miljoner nedladdningar. Det skriver SOS Alarm.

Geltic Bear – en totalförsvarsövning i miniformat

NIO AV VÄSTRA militärregionens tio hemvärnsbataljonsstaber har övat förmågan att leda i kris och krig samt att kunna samverka med civila myndigheter. I stabsövningen Geltic Bear deltar förutom militär personal representanter från bland annat kommuner, polisen, räddningstjänst och media, allt för att det ska bli en så realistisk övning som möjligt.

Övningen pågick dygnet runt från torsdag till söndag och vi utgick från ett scenario där Sverige utsätts för militära

stridshandlingar som utmynnar i att Sverige förklarar krig. Målsättningen är att bataljonsstaberna ska kunna lösa sina uppgifter på bästa sätt för att hantera konflikten. Staberna måste bland annat förhålla sig till de lagar och regler som gäller under fredstid och krig, känna till stabens rutiner samt att kunna kommunicera, både internt och externt.

I årets upplaga av Geltic Bear hade varje bataljonsstab tillförts en eller två CBRN-befäl/assistenter.

– Tanken är att man framöver ska rekrytera ett CBRN-befäl till varje hemvärnsbataljon. Utbildningen har varit vilande men i somras började Försvarsmakten åter utbilda inom CBRN-området, säger Anders Lindblom som är CBRN-befäl på 39:e hemvärnsbataljonen, på Försvarsmaktens webbplats.

Två av CBRN-assistenterna på övningen är Emmy Dahlström och Therese Lindström.

– Det var våra befäl på Totalförsvarets skyddscentrum,

SkyddC, som tyckte att vi skulle delta för att få stabs-erfarenhet, säger Emmy Dahlström som är rekryt vid SkyddC i Umeå.

Båda tycker det har varit roligt och spännande att ha fått vara med i övningen.

– Det har också varit nyttigt att få praktisera det man lärt sig, säger Therese Lindström.

Karlshamn: Vi kommer att märka av Aurora

2020 GENOMFÖRS en totalförsvarsövning i Sverige, TFÖ 2020. Övningen ska bidra till att öka Sveriges motståndskraft. Övningen genomförs i en fiktiv situation där regeringen beslutat om höjd beredskap, totalförsvaret mobiliserats

och Sverige utsätts för väpnat angrepp. Detta är bekant för totalförsvarsintresserade. Karlshamns kommun ger nu sina invånare information om årets upplaga av Aurora. Mellan den 11 maj och den 4 juni 2020 genomförs

Aurora 20, som är en militär övning. Den har en tidsram på 25 dygn för att även uthållighet ska kunna övas. Övningen genomförs i luften, på marken och till sjöss med övningsmoment över hela Sverige.

Allmänheten, markägare och boende främst i Blekinge kommer under perioder att märka av och i en del fall även påverkas av övningen. Det skriver Karlshamns kommun på sin webbplats.

MSB vill ha fler utbildade frivilliga

FÖR ATT DET CIVILA försvaret ska klara sina uppgifter under höjd beredskap bedömer Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, att antalet utbildade frivilliga som förstärker offentliga aktörer från de frivilliga försvarsorganisationerna behöver öka. Det föreslår myndigheten i en rapport till regeringen. En

första målsättning avseende utbildade frivilliga bör vara 20 000 till år 2025 och 40 000 till år 2030.

För att nå målsättningen anser MSB att medlemmen till de frivilliga försvarsorganisationerna bör öka och att myndigheter, regioner och kommuner behöver ta ett aktivt ansvar som samarbets-

partners, uppdragsgivare och möjliggörare.

Rapporten fokuserar på hur offentliga aktörer och frivilliga försvarsorganisationer tillsammans kan möta behovet av bland annat rekrytering, utbildning och övning av förstärkningsresurser till civilt försvar.

– MSB bedömer att behovet av personalförstärkning

kommer att öka kraftigt inom civilt försvar. Här har de frivilliga försvarsorganisationerna en viktig roll eftersom de bidrar med utbildade frivilliga inom många viktiga områden, säger Charlott Thyrén, chef på enheten för finansiering av beredskapsutveckling hos MSB, på myndighetens webbplats.

ANNONS

MEDLEMSFÖRMÅN

För dig som är medlem i Försvarsutbildarna erbjuder **MILITÄRRABATT.se** förmånliga rabatter på allt mellan kläder, kängor, taktiskt utrustning, klockor, linser, glasögon, resor och mycket mer.

Aktivera din personliga kod för att ta del av de förmånliga rabatterna genom att logga in på Mina sidor, **www.forsvarsutbildarna.se/mina-sidor**

DET HÄNDER I FÖRBUNDEN

19/4-30/6

Foto: Simon Matzinger / Pexels

REGION SYD

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Military Weekend	24-26 april	Eksjö	Norra Småland
Strid för specialister	24-26 april	Eksjö	Norra Småland
Rekrytering – totalförsvarsdag	25 april	Eksjö	Norra Småland
Enskild soldats grupp strid	26-28 april	Eksjö	Norra Småland
Rekryteringsevent	02 maj	Skillingaryd	Norra Småland
För din säkerhet!	12 maj	Helsingborg	Skåne
Ungdomsövning	15-17 maj	Kosta	Kalmar
Ungdomsövning	15-17 maj	Kosta	Kronoberg
Ungdomsövning	15-17 maj	Kosta	Norra Småland
Rekryteringsevent	30 maj	Jönköping	Norra Småland
Soldatprov	12-13 juni	Skillingaryd	Norra Småland
Ungdom – tema sommar	12-18 juni	Höllviksnäs	Skåne
Military Weekend	17-19 juni	Revingehed	Skåne
Ungdom – tema armé	14-18 juni	Revingehed	Skåne

REGION VÄST

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Försvarsinformation	20 april	Åmål	Bohuslän-Dal
Kombattantutbildning	21-23 april	Villingsberg	Värmland
Military Weekend	24-26 april	Borås	Älvsborg
Ungdomsövning	24-26 april	Borås	Älvsborg
Instruktörs- och funktionärskurs	25 april	Uddevalla	Bohuslän-Dal
Soldatprov (ungdom och vuxen)	25 april	Uddevalla	Bohuslän-Dal
Älvsborgs Karoliner marsch	30 april -03 maj	Marstrand	Älvsborg
Värfälttävlan	01 maj	Kville	Bohuslän-Dal
Värfälttävlan	03 maj	Kville	Bohuslän-Dal
Prova på skytte	06 maj	Trollhättan	Bohuslän-Dal
Fälttävlan	09 maj	Frillesås	Göteborg
Föreläsning historia	09 maj	Östmark	Värmland
Utbildningshelg överlevnad (ungdom)	09-10 maj		Bohuslän-Dal
Värfälttävlan	10 maj	Kville	Bohuslän-Dal
För din säkerhet!	12 maj	Fräntorp	Göteborg
Strapatsövning (ungdom)	14 maj		Skaraborg
Förbundsmästerskap pistol	15 maj		Skaraborg
Military Weekend	15-17 maj	Göteborg	Göteborg
Rekrytering	16 maj	Åmål	Bohuslän-Dal
Soldatprov	16 maj	Örebro	Örebro
Försvarsinformation – Känsoöden	21 maj	Känso	Göteborg
Ungdomsövning	21-24 maj	Göteborg	Göteborg
Ungdomsövning	20-24 maj	Halmstad	Halland
Överlevnadshelg	29-31 maj	Örebro	Örebro
Soldatprov	30 maj		Skaraborg
Pistolskytte	31 maj	Lysekil	Bohuslän-Dal
Military Weekend	12-14 juni	Göteborg	Göteborg
Ungdom – tema armé	14-18 juni	Skövde	Skaraborg
Ungdom – tema teknik	14-18 juni	Halmstad	Halland
Ungdom – tema språk	21-25 juni	Halmstad	Halland
Träning inför ungdoms-tävling på HvSS	26-28 juni	Skövde	Skaraborg

REGION MITT

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Totalförsvarskväll	22 april	Arboga	Västmanland
Baskurs och skjutthelg (ungdom)	24-26 april	Strängnäs	Stockholm
Military Weekend	01-03 maj	Stockholm	Södermanland
Soldatprov	09 maj	Strängnäs	Stockholm
För din säkerhet!	12 maj	Rönninge	Södermanland
För din säkerhet!	12 maj	Åkersberga	Stockholm
För din säkerhet!	14 maj	Vallentuna	Södermanland
Torgaktivitet	16 maj	Visby	Gotland
Military Weekend	29-31 maj	Stockholm	Stockholm
Soldatprov	30 maj		Södermanland
Military Weekend	12-14 juni	Fårö	Södermanland
Military Weekend	12-14 juni	Strängnäs	Gotland
Baskurs och sommarkurs (ungdom)	12-18 juni	Strängnäs	Stockholm
Ungdom – tema överlevnad	12-18 juni	Väddö	Södermanland

REGION NORR

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Totalförsvarsinformation – grundkurs	24-26 april	Boden	Norrbottnen
Instruktörskurs pistol	06-10 maj	Sollefteå	Västernorrland
Military Weekend	05-07 juni	Kiruna	Norrbottnen
Ungdom – tema armé	14-18 juni	Boden	Norrbottnen

RIKSTÄCKANDE FÖRBUND

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Ungdomsövning	21 april	Norrtälje	Luftvärnsförbundet
Ungdomsövning	24-26 april	Väddö	Luftvärnsförbundet
För din säkerhet!	11 maj	Uppsala	Upplands Krisstödsförbund
För din säkerhet!	14 maj	Uppsala	Upplands Krisstödsförbund
Ungdomsövning med Ukraina	20-24 maj		Luftvärnsförbundet
Ungdomsövning	29-31 maj	Väddö	Luftvärnsförbundet
Försvarsinformation och fanrepresentation	06 juni	Stockholm	Luftvärnsförbundet
Instruktör CBRN	22 juni-04 juli	Höllviksnäs	CBRN förbundet
CBRN grundkurs	28 juni-04 juli	Höllviksnäs	CBRN förbundet

POSTTIDNING

B

ANTAR DU UTMANINGEN?

Försvarsutbildarna vill engagera fler medarbetare till vår tidning Försvarsutbildaren för att ytterligare höja kvalitén och läsvärdet.

Vi söker dig som vill vara skribent och/ eller fotograf samt redaktör.

För ytterligare upplysningar kontakta chefredaktören Kristoffer Bäckström, kristoffer.backstrom@forsvarsutbildarna.se, mobil: 070-2164674

Anmäl ändrad
adress!

Har du flyttat eller ska du byta adress? Se till att du får ditt nummer av Försvarsutbildarna utan avbrott!
Gå in på www.forsvarsutbildarna.se – leta upp "Mina sidor" och gör dina ändringar direkt på hemsidan.

